

1 Kɔrɛteri

Titire mbede ká Pol ɔ́aa / ha nzob mbika lawri ká Kɔrɛte

Bay ká se tul feri ká ɔ́o bil mbede ni key

Mbede key na Pol ɔ́aa ha nzoɔ mbika lawri ká be kɔ́ ka ɔ́aa ri ɔ́o ngerɛpuo ká Kɔrɛte. Bil sewke ku na, Kɔrɛte ba ngerɛpuo luye ká kuɔu zad ká Akayi. Ba ngerɛpuo ká riŋ-ε mɔ́ba baamba bay tul fe hieri ká ɔ́i, bay tul fe saɔ puo bari Gerekri ndaw, wuru puo bari ndaw, roo fe ɔ́aa nun pie bari riw bele ndaw pi.

Bay tul ped ɔ́aa bari ká mini key na ze, bari ká i ba nzoɔ mbika law fieri ká i nɔ́oŋ ya roɔbay na, ɔ́o nun haɔa ri nzaa faa í se sɔ́msed kere ká maa báy káa Bay Kere na ndaw roo! Saɔwke mini ze, i ɔ́aa mbede í vbíke Pol bay haɔa ni ka ha ri nzaa boko ká se tul yaɔa kɔ́ ndaw, se tul náy ká i puoke fe ha wururi ndaw, se tul fe ká ɔ́o nun ɔ́aa ká pol nzoɔ mbika law haɔri ndaw, roo se tul fe iniri ɔ́od ɔ́od ká Tem Law Pie ha nzoɔbri ndaw pi. Pol yɔ́iŋra báy bay ha ri, roo a tina bay haɔri zuo pol-ri: ɔ́aa sere ká tul kɔ́ ká sakra nzoɔ mbika lawri ndaw, fe ɔ́aa nun pie bari ndaw, mgbaka yu-ɔ́ bay séke ni luo nzoɔ kún sal bayri ndaw, káw nzaa fe sum Ngerɛmbay ndaw, roo tɔ́i saa luo huɔ ndaw pi. Ká bil fe niri key riw bele na, Pol hii bay baá mii, sɔ́msed nzoɔ mbika lawri na, ba law ini.

Máa bayri ká ɔo bil-e

Téke bil kɪ ká ɔo sakra nzoɓ mbika lawri: 1-4

Nzoɓ mbika law haɲeri ká sɪmsed̥ ɓari ndaya:

5-6

Bay ká se tul yaɲa kɪ: 7

Káw ɓáy tul nzoɓ mbika law na, faa tabelemke

ɔo ɗi: 8-10

Haɲa ferɪ ɔo ɓáy zadε zadε ká zad mbú kɪ, rɔɔ

law ini: 11-14

Bay ká se tul tɕi saa luɔ hud: 15

Fe mbú, faa varu ká Pol leke, rɔɔ ɓáy soko ɓe:

16

Soko ká Pol hii ha ri

¹ Bi Pol ká Ngerewuru ɗi mĩ ɓáy faa law hiiya ɓe ha mĩ ɓa nzoɓ ndáy nzaaped̥ Zezu *Krisi na, ɓúru yu ɓuru Sosten ɓuru ɗaa mbede key na, ɓúru hiike soko ha ri ² ɓaari nzoɓ mbika lawri ká i mbú tul kɪ ká ngerewu ká Korɔte. Mi ɗaa mbede key na ha ri ɓaari ká Ngerewuru náa ri ɔo ɓod̥ ɓáy faa zúɔ zɪɲ Zezu Krisi, a ɗi ri bay haɲa ri kaw ɓa nzoɓ taa ɓeri. Mi ɗaa mbede na ha ɓari riw bele ká i kaw zad̥ kɪri riw bele ká i ruo Zezu Krisi Ngerembay naari, ɓe ká'a ɓa Ngerembay ɓari ndaw, rɔɔ Ngerembay ɓuru ndaw pi na. ³ Ndad̥ ɓay haɲa law huoke ɓáy ɗεkεkε taa Baa naari Ngerewuru ɓáy Ngerembay Zezu Krisi ka sád̥ zɪɲ ri.

Pol ɗaa taambɔl ha Ngerewuru

⁴ Mi ɗaa taambɔl ɓaɲguo ha Ngerewuru bay tul law kere ká'a ɗaa zɪɲ ri ɓáy faa zúɔ zɪɲ Zezu *Krisi. ⁵ I ko, ɓáy faa ɓe na, Ngerewuru ha ri

fe iniri riw bele: hayri ká ɓa gosi ɓáa ɓayri riw bele ndaw, rɔɔ fe kókɔri kara riw bele ndaw pi na. ⁶ Sɔw ɓay Krisi ká ɓuru tina ha rĩ na ɓar sɔw ngon kpay kpay ká sakra ɓaari ⁷ ká ì kaw í gyan nam Ngerembay naari Zezu Krisi ká'a yji a vi na, ha fe ini mbjw kara ka puo rĩ ya. ⁸ Ba ɓe na kji ze, a haɗa rĩ ɓar sɔw ngon kpay kpay kpuru tji ɔro ɓie nam na, ɓay haɗa ɓo, nzob mbjw mini kara maa ɓay ɗáa ɓay ɓo tul-rĩ ɓáy nam ká Ngerembay naari Zezu Krisi a yji a vi na ya. ⁹ Tusueke le, Ngerewuru ká ɗi rĩ ɓay haɗa rĩ zuo zinj Vi-e Zezu Krisi Ngerembay naari na, ka ɗo tul ɓay ɓe ká'a waa na.

Téke bil kji ká ɗo sakra nzob mbika lawri

¹⁰ Yu-iri, mi kod rĩ ɓáy rin Ngerembay naari Zezu Krisi: ì ha law-rĩ ka maa kji mbjw ha téke bil kji ka ti sakra ɓaari ya, í zuo zinj kji ɓáy faa kér ɓay ká mbjw, í ha nzaa-rĩ ka maa kji. ¹¹ Yu-iri, mi ɓaa munu, ɓay ji le, nzob ini Koloweri ví ɓaa ha mi mii, rɔɗ kji ɗo sakra ɓaari. ¹² Bay ká mi hii ɓay ɓáa key na, nzob hane ɓaa mii: «Bi mi ɓa taa Pol,» nzob kji ɓaa mii: «Bi mi ɓa taa Apolos,» nzob kji ɓod rɔɓay ɓaa mii: «Bi mi ɓa taa Piyer,» a nzob kji rɔɓay ɓaa mii: «Bi mi ɓa taa *Krisi.» ¹³ Waa, le Krisi na wal sùo-e ɓod ɓod ro le? I ɓaa ha mi laa, waa, ɓa bi Pol ze i ber mi ɗo tul puu say hud ɓay tul-rĩ le? Mase, i ɗáa tul-rĩ nduo mbii ɓáy rin bi Pol na le? ¹⁴ Mi ɗaa taambol ha Ngerewuru, ɓay ji le, mi ɗaa tul nzob mbjw kara nduo mbii ká sakra ɓaari ku ya, ɓa Krispus ɓáy Gayus huori hoy ze mi ɗaa tul-ri nduo mbii.

¹⁵ Be ze, nzoɓ mbijw mini kara ka ɓaa mii, ɓeri ɗaa tul ɓeri nduo mbii ɓáy riŋ-i na ya. ¹⁶ Áa, ɓa tusue kɲ, nzoɓ ini Estefanasri kara, mɔ ɗaa tul-ri nduo mbii, ɓieri le, mɔ ɗaa tul nzoɓ kɲ nduo mbii kara, mɔ kɔ mbáa. ¹⁷ Bay ɗáa tul nzoɓri nduo mbii ze Krisi píe mɔ vi ɓayke ya. Roo le, ka píe mɔ ha mɔ ka-káa Bay Kere ɓe. A káa ɓayke ku na, mɔ kaa ɓáy nzaa ráa ɓay, mase ɓáy nun nzem nzoɓ ya, ɓay haŋa ɓo hɣrusuo hudɗ Krisi ká tul puu say hudɗ na, ka ɗo ɓa fe ká gɔr hoy ya.

Nun nzem ká tusiri ɓáy nun nzem taa Ngerewuru

¹⁸ Tusueke le, káa ɓay hudɗ *Krisi ká tul puu say hudɗ na, ɗo ɓa fe kòkɔ ká nun nzoɓri ká i se ɓa faa zadɗ ɓíe. Roo le, naari ká náa ɗori faa pam ro na, ɓayke na ɗo ɓa hɣrusuo Ngerewuru. ¹⁹ I kɔ, Ngerewuru ɓaa ɗo ɓil mbede ɓe mii: «Nzoɓri ká i ɓa nzoɓ nun nzem na, mɔ ɓíe nun nzem ɓari na kpukɗu kpukɗu, a nzoɓri ká i ɓa nzoɓ fe kókɔri kara, mɔ haŋa fe kókɔ ɓari na ɗo ɓa fe ká gɔr hoy*.» ²⁰ Zadka ɗo munu ku waa, nzoɓ nun nzem na a ɓáa mina roɓay le woo? A waa, nzoɓ ká kɔ *bol kusol ta-taŋ na, a ɓáa mina roɓay le woo? Waa, nzoɓ máy ɓayri ká tusiri key na, i ɓáa mina roɓay le woo? Nun nzem nzoɓ tukeleri key na, Ngerewuru ha ni ɗo ɓa fe kòkɔ. ²¹ I kɔ, ɓáy faa nun nzem Ngerewuru na, nzoɓ tukeleri key i maa ɓay tuuka ni ɓáy faa nun nzem ɓari na ya. Sawke mini ze, rii law Ngerewuru ɓay yaŋa nzoɓri ká i ɗaa law-ri ɓo tul-e ɓáy faa káa ɓay

* **1:19** 1.19 Ezay 29.14.

ká nzoɓri kɔ ɓa fe kòkɔ hoy na†. ²² Zifri na, i vbi fe saɲ ze ɓay kókɔ, a Gɛɛkri laa ɛ, i nzaa nun nzem. ²³ A naari laa ɛ, náa káari káa Kriɓi ká i ɓer ni ɗo tul puu say huɗ. ɓa fe ká ɗo ɓa ɲguɗ puu téke ɓal Zifri, a nzoɓri ká i ɓa Zif ya laa ɛ, i kɔ ɓa fe kòkɔ ká nun-ri. ²⁴ Roo ɛ, ɓari ká ɗiw Nɲerewuru ɗi ri na, i ɓa na Zif, mase i ɓa na Zif ya kara, Kriɓi na kie huɗusuo Nɲerewuru ndaw, a kie nun nzem ɓe ndaw pi. ²⁵ Fe ɗáa Nɲerewuru ká nzoɓri kɔ ɓa fe kòkɔ na, nze mba nun nzem nzoɓri ká tusiri key, a huɗusuo Nɲerewuru ká i kɔ ɗo ɗɛk ɗɛk na kara kal tul huɗusuo nzoɓri ká tusiri key ndaw.

²⁶ Yu-iri, ì kér se tul ɗol ɓaari ká pola ká Nɲerewuru ɗike ri na í kɔ. Ká sakra ɓaari na, nzoɓ nun nzemri ɲɲii ya, nzoɓ huɗusuori ɲɲii ya ndaw, a nzoɓ luyeri hoy kara, i ɲɲii ya ndaw pi. ²⁷ Roo ɛ, Nɲerewuru nan ɓari ká nzoɓ tusiriri key kɔ ri ɓa kòkɔ na ɓay ɗáake sahoɲ ɓo nun nzoɓ nun nzemri; a nan ɓari ká nzoɓ tusiriri key kɔ ri ɓa nzoɓri ká huɗusuo-ri tiya ɗɛk ɗɛk na, ɓay ɗáake sahoɲ ɓo tul nzoɓri ká i ɗo ɓáy huɗusuo; ²⁸ a nan ɓari ká nzoɓ tusiriri kɔ ri ɓa fe vbuka ɓo ɓisuy, a í kɔ ri ɓa fe ʒm, rɔɔ í kɔ ri ɓa fe ya na, ɓay haɲa ɓari ká nzoɓri kɔ ri ɓa nzoɓ luye na, i vi ɓa nzoɓri ká i ɗo gɔr hoy. ²⁹ Be ndaw rɔɔ, nzoɓ mbɲiw mini kara maa ɓay ndáka giri sùo-ε ká pol Nɲerewuru ya. ³⁰ Ba ɓe kɲ ze,

† **1:21** 1.21 Nzoɓri ká i ɓer ri ɗo tul puu say huɗ na, Zifri ker í ɓaa mii, ɓa nzoɓri ká ɓebi Nɲerewuru ɓo tul-ri. I ɓaa mii, ɗáa law ɓo tul nzoɓ ká munu ku na ɓa fe ʒm ká ndaya ɓamba tasiri. Be ze, ɗaa ha huɗ Kriɓi na ɗo ɓa ɲguɗ puu ɓay tul Zifri.

ka ha rĩ zuo zinj Zezu Krisi, a ha náa víri ba nzoɓ nun nzemri. Báy faa be na, Ngerewuru náake bay ká tul naari ha náa ɗori nzedem ká nun-ε, a tina naari saa bil koy feyaa a ha náa ɗori ɓoɗ ɓa taa be. ³¹ Be ze, munu ká i ɗaa ɗo bil mbede Ngerewuru mii: «Nzoɓ ká hii bay ndáka giri sù-ε le, ka nda giri bay tul fe ká Ngerembay ɗaa‡.»

2

Káa bay Pol ká Koręte

¹ Yu-iri, zadka mĩ se luo-rĩ bay ka-káa tusue Bay Ngerewuru ká ɗo zad muni ha rĩ na, mĩ ɓaa bay báy nzaa ráa bay, mase báy nun fe kóko bi ya, ² bay ji le, mĩ mbi nzaa-i ká ɗi pola hoy báy ɗol bi ká sakra ɓaari, bay ɓaa bay se tul nzoɓ mbjw hoy ká ɓa Zezu *Krisi, be ká i ber ni ɗo tul puu say hud. ³ Bi na, zadka mĩ se luo-rĩ na, hurusuo-i tiya ɗek ɗek, hje ɗaa mĩ mí to gbala gbala. ⁴ Fe ká mĩ fere nzoɓri báy bay ká mĩ ka-káake na, mĩ ɓaa báy faa gosi bayri báy nun nzem bay kúoke nzoɓri ya, roo le, ɓa hurusuo Tem Ngerewuru ze ɗaa ha bayke mgba law-rĩ. ⁵ Be ndaw roo, mbika law ɓaari na, a ɗoko tul nun nzem nzoɓ hoy ya, roo le, a ɗoko tul hurusuo Ngerewuru.

Nun nzem taa Ngerewuru

⁶ A ɓuru na hoy kara, ɓuru ka-káa bay nun nzem na ha nzoɓri ká i ngon ká bil mbika law. Roo le, ɓa nun nzem ká tusiri key ya ndaw, nun nzem nzoɓ hurusuori ká i re mbay ká tusiri key,

‡ 1:31 1.31 Zeremi 9.23.

ká í dō séke ɓa zad ɓíe ya ndaw pi. ⁷ Nun nzem ká ɓuru ka-káake na, ɓa nun nzem Ngerewuru ká dō zad muni kpuru ɗi timbede key ɓáy. ɓa nun nzem ká Ngerewuru mbi nzi-ε ká dī pola ndaw rɔɔ tusiri dō ɓáy na, ɓay haɗa ni ka dō ɓa fe riɗ dika naari. ⁸ Nun nzemke ku na, mbay ká tusiri key ká'a kóko sawke ko na, tiya, ɓay ɗi ɓe, ɓa fe ká i ko sawke ko zu ɓe, i ti ɓér Ngerembay Nzob Riɗ Dika Luye na dō tul puu say hud ya. ⁹ ɓe, feke dō muni ká i daa ɓayke dō ɓil mbede Ngerewuru mii:

Fe ká nun nzob ko ya ndaw,
fe ká suku nzob laa ya ndaw,
fe ká nzob ker ɓayke ndii mini kara ya ndaw na,
feke na ku ze Ngerewuru leke dō ɓay tul nzobri
ká i hii ni.*

¹⁰ A ɓe, ɓa naari ze Ngerewuru ha nun naari taɗ ká dī ɓáy faa Tem ɓe, ɓay ɗi ɓe, Tem na ar saw feri vɓad vɓad riw bele, ze kér ɓay Ngerewuru ká dō zad muni na hoy kara, ka ko sawke ndaw.

¹¹ A ku na waa, nzob ve ndaw rɔɔ a kóko kér ɓay nzob na ɓe? Nzob mbijw ti kóko ya; ɓa tem ká dō ɓil law nzobke na ki hoy ze a kóko. Do faa mbijw muni ndaw, kér ɓay Ngerewuru na nzob mbijw mini kara maa kóko sawke ya; ɓa Tem Ngerewuru ki huo-ε hoy ze ko. ¹² Naari na, Tem ká náa dokeri na ɓa tem nzob tukeleri key ya, roo ɓe, ɓa Tem ká uru saa luo Ngerewuru, ɓay haɗa ɓo náa kokeri saw feri riw bele ká Ngerewuru ha naari ɓáy law kere ɓe. ¹³ Be ze, zadka ɓuru ɓaa ɓay fe niri key ha nzobri na, ɓuru ɓaa ɓáy

* 2:9 2.9 Ezay 64.3; Zeremi 3.16.

nun nɛm nzoɓ ya, roo ɛ, ɓuru ɓaa ɓáy faa feri ká Tem Nɣerewuru fere ɓuru. Be mini ze, ɓuru tina saw fe tusue taa Tem Nɣerewuru ha nzoɓri ká i do ɓáy Temke na.

¹⁴ Nzoɓ ká do ɓáy Tem Nɣerewuru ya na, ka maa bay yaɗa tusue bay ká uru ká luo Temke na ya. Fekeri ku na, nzoɓke ko ɓa fe kòko hoy ká nun-ɛ, a maa bay kóko sawke ya, bay ji ɛ, nzoɓ ká do ɓáy Tem Nɣerewuru ndaw roo, maa bay kóko sawke ɓáy. ¹⁵ Nzoɓ ká do ɓáy Tem Nɣerewuru na, ka maa bay békle saw feri riw bele, ɛ, nzoɓ maa bay ɓál ni ya. ¹⁶ I daa do bil mbede Nɣerewuru mii:

«Nzoɓ ve ze ko kér bay Nɣerembay ɛ?

Nzoɓ ve ndaw roo maa bay haɗa ni nzaa boko ɛ†?»

Roo ɛ, naari na, Tem Nɣerewuru ha náa kóri kér bay Kriɓi.

3

Nzoɓ ped Nɣerewuru

¹ Yu-iri, tusueke ɛ, mi maa bay ɓaa bay ziɗ ri munu ká nzoɓri ká Tem Nɣerewuru nda faa pol-ri na ya, roo ɛ, mi ɓaa bay ziɗ ri munu ɓa nzoɓri ká i su ɓáy tul-ri, a i ɓa led tupenri ɓáy faa daa law ɓo tul *Kriɓi. ² Sawke mini ze, fe ká mi fere ri na do faa mbiw munu ɓa wan ká i ha ledri aw, ɓo do munu ɓa ngaw ya, bay ji ɛ, hurusuo-ri maa bay réke ngaw ya ɓáy. Ze timbede key kara i maa ya ɓáy, ³ bay ji ɛ, ɓaari na i do munu ɓa nzoɓri ká i su ɓáy tul-ri. I ko, zadka daa sere

† 2:16 2.16 Ezay 40.13.

báy rɔɔf kɪ ɔo sakra baarì na waa, ì kiε sùo-rì ba nzoɔri ká i su báy tul-ri na ya zu le? A ku waa, simseɔf baarì na ɔo munu ba simseɔf nzoɔ keleri na ya le? ⁴ Zaa ka nzoɔ baa mi: «Bi mi ba taa Pol» mase «Bi mi ba taa Apolos» na waa, ì ɔaa fe munu ká fe ɔaa nzoɔ keleri na ndaw ya le woo?

⁵ Waa, Apolos ba ve le? Mase Pol ba ve le? Buru na buru ba nzoɔ peɔf Ngerewuru kɪ hoy ká ɔaa ha ri ɔaaake law-ri bo tul Zezu. Ká sakra buru key na, nzoɔ ha ha le, ka ɔaa peɔf ká Ngerembay ɔaa zuo nduo-ε bay haɲa ni ka ɔaa na. ⁶ Buru na buru ɔo munu ba nzoɔ payri. Ze bi na, mi ru fe zuo siri; Apolos laa le, ba nzoɔ ɔaa mbii zuo ɔi, roo le, Ngerewuru ze ɔaa feke na ha ni ti suku. ⁷ Be mini ze, nzoɔ ká ru fe, báy nzoɔ ká ɔaa mbii zuo ɔi na ɔaa fe ya, roo le, ba Ngerewuru kɪ hu-ε ze, ba nzoɔ ɔaa feke na ha ni ti a ηɔɔ. ⁸ Nzoɔ ká ru fe báy nzoɔ ká ɔaa mbii zuo tul fe ruka na, i maa kɪ mbɪw hoy. Nzoɔ ha ha le, Ngerewuru a haɲa ni fe tunduo be maa báy peɔf be ká'a ɔaa. ⁹ I ko, buru na buru ba baɔw peɔf ká bil peɔf Ngerewuru, a baarì laa le, ì ɔo munu ba waa Ngerewuru.

Baarì na ì ɔo munu ba hul ká Ngerewuru mbuo. ¹⁰ Báy faa law kere ká Ngerewuru ɔaa ziɲ mi na, mi ɔaaake peɔf munu ba nzoɔ mbúo hul ká ko gosike báy kere, a mi ɔaaake tigbaa hul na báy zaɔe. A timbeɔe key le, nzoɔ kɪ ro ura hul na ɔo tul-e. Roo le, nzoɔ ha ha kara, ka nze báy sùo-ε bay tul gosi úra hul na ku ndaw rɔ! ¹¹ A bay ká se tul tigbaa hul na, nzoɔ mbɪw mini kara ti ɔaa tigbaa hul kɪ nde tul-e taa pola na

mbăa, bay ji ɛ, Ngerewuru ha Zezu Krisi do ba tigbăa hulke na doɔ ro. ¹² I ko, nzob haneri mbuo hul do tul tigbăa hulke na ku báy lari pie, mase lari sje, mase báy tisaw ká larike ngon bamba. A nzob haneri laa ɛ, i mbuo hul na báy puu, mase báy bum suy, mase suy. ¹³ Roo ɛ, nam kún sal bay na, k̄iri ped nzob ha ha kara, a tina sùo-ɛ do zad hie gbay gbay, bay ji ɛ, sieke ku na Ngerewuru a lie pedke na báy huu. ¹⁴ Zadka nzob mbuo hul do tigbăa hul ká huu su tul-e ya na ɛ, Ngerewuru a haŋa fe tunduo ha nzobke na ku. ¹⁵ A zadka hulke ku na huu su tul-e laa ɛ, nzobke ti zin fe tunduo be na ya. Be na, a yaŋa sùo-ɛ, roo ɛ, a doko faa mbjw munu ba nzob ká tji saa bil huu soli.

¹⁶ Baari na i ko ta-taŋ mii, i ba *hul kani Ngerewuru, ze Tem Ngerewuru do bil law-r̄i na waa, i ko munu ya ɛ? ¹⁷ A ze bo, zadka nzob bie hul kanike na ɛ, Ngerewuru a bie nzobke, bay ji ɛ, hul kanike na do bod ba taa be. Ba baari na k̄i ze i ba hul kani be.

¹⁸ Ndad bay haŋa nzob mbjw mini kara ka úla sùo-ɛ be k̄i sùo-ɛ ya! Zadka nzob mbjw ká sakra baari ko sùo-ɛ ba nzob nun nzem ká tusiri key ɛ, ka daa sùo-ɛ ka ba kòko nzob ndaw roo, a vi ba nzob nun nzem taa tusuke na báy, ¹⁹ bay ji ɛ, nun nzem nzob tusiriri key na, Ngerewuru ko ba kòko ká nun-ɛ. I ko, i daa do bil mbede Ngerewuru mii: «Nzob nun nzemri ká tusiri key na, Ngerewuru fere daa law bari na ba ndaw taka ri*.» ²⁰ I baa do bil mbede na robay mii:

* 3:19 3.19 Zof 5.13.

«Ŋgerembay na kɔ kɛr bay nzob nun nzemri na kɔ; ka kɔ ba fe ká gɔr hɔy†.» ²¹ Be mini ze, ndad bay haɲa nzob mbɔw mini kara, ka nda giri sùo-ε bay tul nzob hɔy ya, bay ji ε, feri riw bele na ba taa baarì. ²² Ze ba na bi Pol, mase Apolos, mase Piyer, mase tusiri key, mase káw báy kumnun, mase hud, mase feri ká timbedε key, mase feri ká'a ví vuku hɔy kara, riw bele na ba taa baarì; ²³ a roo ε, baarì na ì ba taa Kriɔ, a Kriɔ na laa ε, ba taa Ŋgerewuru.

4

¹ Be mini ze, ndad bay haɲa rì kɔ búru Apolos ba nzob ped Kriɔ. Buru na Ŋgerewuru daa tusue bay be ká do zad muni na zuo nduo buru, bay haɲa buru fére ri. ² Fe ká ndad bamba tasiri bay haɲa nzob ped Ŋgerewuru ka daa na, ba daa ped báy zadε nzedem. ³ A bi na ε, ze ba na baarì, mase nzobri ká tusiri key hɔy daa bay bo tul-i kara, m̀ kɔ ba fe mbɔw ya. Bi kɔ sùo-i kara m̀ daa bay bo tul-i ya ndaw. ⁴ Ká bil wɔra law-i na, m̀ kɔ fe mbɔw ká daa bay bo tul-i ya, be nu ku hɔy kie a ba mii, bay ti tul-i ya na munu ya. Nzob ká'a daa bay bo tul-i na, ba Ŋgerembay. ⁵ Be mini ze, pola ndaw rɔɔ, bay haɲa nam kún sal bay ka vi na, ì daa bay mbɔw ka bo tul nzob ká tul ped be ya. A roo ε, ì giyan ha Ŋgerembay ka vi ndaw rɔ! Be na, feri ká mu sùo-ri ká bil suɲ tilo na, a tína ri do zad hie gbay gbay, rɔɔ kɛr bay ká nzobri mu do bil law-ri na kara, a tína vbad vbad do zad hie ndaw pi. Be ndaw

† 3:20 3.20 Simri 94.11.

roo, nzoɔ haɗ haɗ kara Ngerewuru a pisi ni bay tul fe daa be na bay.

Siika sùo nzobri ká Kɔrɛte

⁶ Yu-iri, mi mbi fe lie kiri mi baake bay se tul buru Apolos bay haɗa ri koke mɛra sim bay daa nzobri na ta-taɗ: «I ha fe daa baari ka maa bay zad bay ka i vbie do mbede na bo, i ha ni ka kal zafe ya.» Be ze, nzoɔ mbijw mini ka sakra baari ka nda giri sùo-ε, a doke fal ngaɗ nzoɔ a sɛirike nzoɔ haɗ ya. ⁷ A bo na waa, a ve ndaw roo ha mu ko sùo-ɔ ba nzoɔ ka bamba mba nzoɔ haɗwri le woo? Feri ka mu doke na waa, ba Ngerewuru ze ha mu riw bele ku ya le? Zafka do munu na waa, daa mina ndaw roo, mu nda giri sùo-ɔ bay tul fe ka mu doke na, ri fe ka ba fe ini ka uru saa luo Ngerewuru ya le?

⁸ Baari na kara i baa mii, fer i ka i se sieke ka luo Ngerewuru na, i ziɗ maa ri sib sib ro! Baari na, i di sùo-ri ba nzoɔ feziɗari ka bil Bay Ngerewuru na ro! Baari na, i ko sùo-ri ba mbayri ro! A buru maa buru ti bil-e mbaa ro ya lo! Bi na le, mi re sùo-i bay haɗa ri ba mbayri na ki bay haɗa buru hoy kara, buru re mbay na ka ziɗ ri ndaw! ⁹ A roo le, bi na, mi ko le, ri fe ka Ngerewuru daa buru *nzoɔ nday nzaapedri na do ɔro fal. Buru na buru do munu ba nzobri ka i daa bay hud bo tul-ri ka nun ruo nzobri; buru do ba fe kom nzobri riw bele: led nzaapedri ka nulue ndaw, roo bay nzobri ka tusiri key kara ndaw pi. ¹⁰ Buru na i ko buru ba mbuo bay tul *Krisi, roo le, baari na i ko sùo-ri ba nzoɔ nun nzemri ka bil Krisi. Buru na i ko buru ba nzobri

ká hurusuo buru tiya ɔɛk ɔɛk, a baarĩ laa ɛ, ì kɔ sùo-rĩ ba nzob hurusuori. Buru na i ìm buru, a baarĩ mǎa, i ɔaa mbay bo tul-rĩ! ¹¹ Ze kpuru tji timbede key hoy kara, buru kɔ seke fe kɔn ndaw, kɔn mbii ndaw, rɔɔ gari kara puo buru ndaw pi. I ndaka buru ndaw, a búru reke ba puolu puolu ndaw pi. ¹² Buru na buru ɔaa ped búru ɔaa ká ɔɔ ɔɔ ndaw rɔɔ, búru zinke fe ká bay hólke sùo buru báy. Zafka nzobri rad buru ɛ, buru sam fe ze zuo tul-ri; zafka i ɔaa nun buru tuo síe ɛ, buru suu law buru ká ɔɔ. ¹³ Zafka i ɔaa buru ɛ, buru yinjra báy bay huoke ze ha ri. Kpuru tji timbede key na kara, i kɔ buru ɔo munu ba tumjiri kida ndaw, a i kɔ buru ba mjiiri hoy ndaw pi.

Pol ker bay se tul nzob mbika lawri ká Korɛte

¹⁴ Mǐ ɔaa mbede key na ha rĩ bay ɔaake sahooy bo nun-rĩ ya, roo ɛ, bay bókoke baarĩ ká ì ɔo munu ba vu-iri ká mǐ kɔ rĩ ba nzob nun-i. ¹⁵ I kɔ, ze nzobri ká i fere rĩ fe se tul *Krisi na, i ruo na bamba tasiri hoy kara, bǎa baarĩ na mbiw hoy. Tusueke ɛ, ba bi ze mǐ ba bǎa baarĩ báy faa káa Bay Kere ká mǐ kaa ha rĩ ɔaake law-rĩ bo tul Krisi. ¹⁶ Munu zu ɛ, mǐ kod rĩ bay haɔa rĩ mbóro fe ɔaa bi. ¹⁷ Sawke mini ze, mǐ píeke vu-i Timote ká mǐ kɔ ni ba nzob nun-i, ká fe ɔaa be ɔo báy zadɛ ká bil ped Ngerembay na. Be na, a vǎa túma law-rĩ ká tul simsed bi ká bil Krisi, munu ká mǐ fere nzob mbika lawri báy zadri riw bele.

¹⁸ Nzob haneri ká sakra baarĩ ku na, i sǐi sùo-ri í ker í baa mii, mǐ ti séke luo-rĩ bay vǎa kóko

rì mbăa. ¹⁹ Roo ɛ, zadka law Ngerewuru hii ɛ, ndii hoy ɛ, mĩ séke luo-rì văw. Be ndaw roo, mĩ kókɔ bari nzoɓ siika sùori na ku báy. Mĩ kókɔ ri báy faa bay báa bari na ku hoy ya, roo ɛ, báy faa fe d́aa bari ká'a ḱie h́urusuo Ngerewuru ká i d́oke na ndaw roo! ²⁰ I ko, nzobri ká Ngerewuru re mbay ká tul-ri na, ba nzobri ká simsed bari ḱie h́urusuo Ngerewuru bo, ba nzobri ká i baa ba bay hoy ya. ²¹ A waa, fe ji ze law-rì mgba d́i ɛ? I hii bay haɗa mĩ se luo-rì báy ndoy, mase law ini báy law huoke ɛ?

5

D́aa nun pie ká do sakra nzoɓ mbika lawri

¹ Mĩ te suk-i ɛ, mĩ laa bayri ká nzobri baa yaa yaa se tul-rì mii, fe d́aa sahoy do sakra baarì. Mĩ laa mii, nzoɓ mbijw ká sakra baarì ku naa zinj máy bi-ε a do d́i d́iki. Ba fe d́aa ká nzobri ká i tuu Ngerewuru ya hoy kara, i maa bay d́aa ya! ² Be nu ku hoy kara, i nda giri sùo-rì ká d́i kele! Ba fe ká i d́aa síe ká d́i, a í naa nzoɓ fe d́aa sahoy ká munu ku na ká sakra baarì ba fal. Waa, i ko munu ya wũm ɛ woo? ³⁻⁴ A bi ɛ, ze mĩ do sakra baarì ya hoy kara, báy faa Tem Law Pie na, mĩ d́aa bay bo tul nzoɓke na doo roo báy rinj Ngerembay Zezu, rii fe ká mĩ do zinj rì mbijw hoy. I mbu ḱi báy rinj Ngerembay naari ha h́urusuo-ε ka do zinj rì. Bi hoy kara mĩ zúo zinj rì báy faa Tem Law Pie, ⁵ a bo, í naa nzoɓke ku na ká sakra nzoɓ mbika lawri, a í pón ni bo nduo *Satan bay haɗa fe kon naysuo ká do sùo-ε na ka bíe, a ha tem sùo-ε ka zinj pam báy nam ká Ngerembay a

yji a vi. ⁶ A ku waa, fe ndaka giri sùo ba ji báy le woo? I ko, sim bay baa nzobri ka mii: «Fe hew fe ka ndji munu hoy i zukrike sum fe le, daa ha sum na hew riw bele a do hodoro» na waa, i ko munu ya le woo? ⁷ Munu zu le, i naa fe hew fe ka ba nzob fe daa yaa na ka sakra baari ba fal, bay haña bo i vi ba nzobri ka i *tañ kad kad. Be ndaw roo, i doko ba sum fe fie ka fe hew fe ti di mbaa na bay. Ka ba tusue le, i tañ kad kad ki ro, bay ji le, *Krisi na i i ni ba vuy *fe poy ka tina naari saa bil koy feyaa. ⁸ Be mini ze, naa daari suoriya tji saa bil koy feyaa na * bay ngaw ka fe hew fe ka ba daa law, bay law mgboro ti di ya na. Roo le, naa daari suoriya bay law ka tañ kad kad bay tusue bay.

⁹ Ka bil mbede ka mi daa ha ri pola na, mi baa ha ri mii, i mgba baw ka zin nzob daa nun pieri ya. ¹⁰ Roo le, mi hii bay baa bay se tul nzobri riw bele ka i ba nzob daa nun pieri, mase nzob riibari, mase nzob koko nun feri, mase nzob puo wururi ka tusiri key ya. Munu zu le, ka bay yam ri na, ndad bay haña ri kaw tusiri key mbaa. ¹¹ Tusueke le, mi hii bay baa ha ri mii: nzob ka di sùo-ε ba nzob mbika law, roo a ba nzob daa nun pie ndaw, mase nzob koko nun fe ndaw, mase nzob puo wururi ndaw, mase nzob tjiiri nzobri ndaw, mase nzob buo him ndaw, mase koñ riiba na, i mgba baw ka zin ni ya. Nzob ka munu ku na, fe sum hoy kara i san sunjake zin ni. ¹² Daa

* **5:8** 5.8 Nam suoriya tji saa bil koy na ba nam suoriya ka Zibri daa banquo bay kerke bay se tul tji bari saa bil koy ka tusiri Ezibte. I kji mbede tji kele 12.23-27.

bay bo tul nzoɓri ká i kɔ Zezu ya na wɔa, ba ped bi le woo? U-uu, ba ped bi ya. Wɔa, ba ped baarɩ nzoɓ mbika lawri ká bay dɔa bay bo tul nzoɓ taa baarɩ ká i mbu tul kɩ na ya le woo? ¹³ Baarɩ na kɩ ze, ì naa nzoɓ law mgbɔɔ na ká sakra baarɩ ba fal munu ká mbede Ngerewuru baa na. A bari nzoɓri ká i kɔ Zezu ya na, ba Ngerewuru ze a dɔa bay bo tul-ri.

6

Faa léke bay nzoɓ mbika lawri

¹ Zadka nzoɓ mbɔw ká sakra baarɩ dɔo báy bay zinj yu-ε na wɔa, dɔa mina ndaw rɔɔ ì pɔɔ dɔa bayke ká pol nzoɓ Ngerewururi, a í séke ni pol nzoɓ kún sal bayri ká i kɔ Ngerewuru ya hoy ha ri dɔa bayke na le woo? ² I kɔ ku na wɔa, nzoɓ Ngerewururi ti kún sal bay bo tul nzoɓri ká tusiri key ya le woo? A zadka ì kún sal bay bo tul nzoɓ tusiriri na wɔa, dɔa mina ndaw rɔɔ ì maa bay kún sal bay ká tul vu ferɩ ká ndj-ndji mini ya le? ³ I kɔ ku na wɔa, náa kúnri sal bay bo tul led nzaapedri ká nulue ndaw ya le woo? A munu ku wɔa, dɔa mina ndaw rɔɔ náa maari bay kún sal bay bo tul fe niri key ya le? ⁴ Zadka ì dɔo báy bayri ká munu zinj kɩ na wɔa, dɔa mina ndaw rɔɔ ì se báy bay baarɩ na ká pol nzoɓ keleri ká nzoɓ mbika lawri ká i mbu tul kɩ kɔ ri ba fe ya na, ha ri kun sal bay baarɩ na le? ⁵ Mɩ baa munu bay haɲa sahoɲ ka se rɩ. Wɔa, ká sakra baarɩ ku na, nzoɓ mbɔw mini ká ba nzoɓ nun nzem ká maa bay léke bay baarɩ key na tiya kɩ wum le? ⁶ Wɔa, ba fe kere kɩ bay haɲa nzoɓ mbi tul yu-ε,

roo a séke ni zad fón bay ká pol nzobri ká i ko Ngerewuru ya na ha ri daa bay bo tul-e le woo?

⁷ Ba tusue kɪ, bay ká do sakra baarɪ ká daa ha ri séke kpuru se zad fɔŋ bay na, kɛ ledi baarɪ ro. Bay ɷi ndaw roo, ɷi iki law-rɪ ká tul fe kaaya ká i daa zɪŋ rɪ na ya le? Waa, bay ɷi ndaw roo ɷi iki law-rɪ ká tul nzob fe daa roɔf roɔfri na ya le? ⁸ Ba baarɪ kɪ hoy ro ze, ɷi ɷi i ba nzob fe daa kaayari, i ba nzob fe daa roɔf roɔfri na, a i daa fekeri ku na zɪŋ yu baarɪ! ⁹ I ko, nzob fe daa munuri ku na, ba nzobri ká Ngerewuru re mbay ká tul-ri ya. Waa, ɷi ko munu ya le woo? I ula sùo-rɪ ya! Nzob daa nun pieri ndaw, nzob púo wururi ndaw, nzob nzaa máy kɪri ndaw, nzob fére sùo ba máyri ndaw, warari ká i fére i naa zɪŋ kɪ ndaw, ¹⁰ nzob riibari ndaw, nzob kóko nun ferɪ ndaw, nzob buo himri ndaw, nzob tɷiri nzobri ndaw, roo báy nzob yaana fe báy hurusuori ndaw na, ba nzobri ká Ngerewuru re mbay ká tul-ri ya. ¹¹ Nzob haneri ká sakra baarɪ hoy kara, pola na i do munu ndaw. Roo le, timbede key na Ngerewuru waa feyaa baarɪ kad kad, a naa rɪ do bod ba taa be, a naa bay ká tul-rɪ báy faa riŋ Ngerembay Zezu *Krisi, báy faa Tem Ngerewuru naari na ndaw.

Sùo nzob ba hul káw Tem Ngerewuru

¹² Nzob haneri ká sakra baarɪ baa mii: «Feri riw bele na faake do hoy bay haŋa mɪ daa.» Ba tusue kɪ, roo le, ferɪ riw bele na ba fe sóko nzob ya. Bi hoy kara, mɪ maa bay báa mii: «Feri riw bele na faake do hoy bay haŋa mɪ daa.» Ba tusue kɪ, roo le, mɷi ti daa sùo-i ba koy bay tul fe mbɷw

ya. ¹³ I ɓaa ndaw mii: «Fe sum do bay tul bil, ze bil kara do bay tul fe sum.» Ba tusue ki, roo le, Ngerewuru a bie ri sidi bele. Suro nzoɓ na, Ngerewuru daa bay tul nun pie ya. Suro nzoɓ na do ba taa Ngerembay, a Ngerembay laa le, do bay tul suro nzoɓ. ¹⁴ Munu ka Ngerewuru tina Ngerembay saa luɔ huf ha ni kaw bay kumnun na, a tina naari kara ndaw saa luɔ huf ha naa kawri bay kumnun bay faa hurusuo-ε.

¹⁵ I ko ndaw, suro-ri na do ba nzaa vaw suro *Krisi. A munu ku waa, mi mbika nzaa vaw suro Krisi na bay vaa zuoke ziji may daa nun pie na le woo? U-uu, munu ya mgbaji! ¹⁶ Mase, nzoɓ ka zuo ziji may daa nun pie na, bay ki i vi ba nzoɓ ka mbiji hoy na waa, i ko munu ya le? I daa do bil mbede Ngerewuru ndaw mii: «Bari ka sidi bele reb na, i vi ba nzoɓ ka mbiji.»* ¹⁷ Munu zu le, nzoɓ ka zuo ziji Ngerembay na, tem bari zuo ki mbiji hoy.

¹⁸ Fe ka ba nun pie na i duu di di. Fe daa yaa hawri riw bele ka nzoɓ daa na, do suro-ε kele key hoy. Roo le, nzoɓ ka poɗ suro-ε a ba nzoɓ daa nun pie na, ka daa feyaa a bieke naysuo-ε be ki suro-ε. ¹⁹ Suro-ri na ba hul kaw Tem Law Pie. Temke ku na Ngerewuru ha ni daa puo ka bil law-ri. Waa, i ko munu ya le? Baari na i do ba taa Ngerewuru bo, i do bay tul gan suro-ri ya, ²⁰ bay ji le, Ngerewuru puo bawda mbol ka ba hje zikiki ka tul-ri. Munu zu le, i mbi suro-ri i daake rin dika bo tul Ngerewuru.

* **6:16** 6.16 Tiika saw fe 2.24.

7

Yiinjra bay Pol ká se tul vbiw yaana kɪ

¹ Timbede key na, mi baa bay se tul vbiw baari ká i daake mbede ha mi na. Nzoɔ haneri baa mi, do ndad bamba bay yaana kɪ ya. ² Zade kɪ zu, roo le, bay haɔa nun pie ka yaa zad ya le, ndad bay haɔa wara nzoɔ ha ha le, ka do bay may be, ze may nzoɔ hoy kara ka do bay wara ká do bay tul-e ndaw. ³ Wara nzoɔ na, ndad bay haɔa ni ka pon sùo-ε ha may be, ze may nzoɔ hoy kara, ndad bay haɔa ni ka pon sùo-ε ha wara munu na ndaw pi. ⁴ May nzoɔ na ti daa fe ká law-ε hii bay tul gan sùo-ε ya: sùo may nzoɔ na do bay tul wara, ze wara nzoɔ hoy kara ti daa fe ká law-ε hii bay tul gan sùo-ε ya ndaw pi. Sùo wara nzoɔ na do ba taa may be. ⁵ I bed kɪ sùo-ri ya. Zadka i hii bay daa munu bay sanke sùo-ri bay daake nzaa bay kere le, i ha law-ri ka maa kɪ ká di pola ndaw ro! Fale roo le, i yi, i naa zin kɪ na bay, bo munu ya le, kon naana zin kɪ ká daa ri ká i mba sùo-ri ká di ya na, a daa ha ri lieke bo bil ndaw *Satan. ⁶ Bay ni ká mi baa ha ri key na, ba nzaa-i ze mi mbi ha ri ya, roo le, ba nzaa boko ze mi ha ri. ⁷ Tusueke le, mi hii bay haɔa nzoɔbri riw bele i káw hu-ri munu ká bi key, roo le, nzoɔ ha ha le, do bay fe ini ká Ngerewuru ha ni. Nzoɔ ni do bay fe ini daa fe key, a nzoɔ nu laa le, do bay fe ini daa fe kew laa.

⁸ A bari ká may bari tiya, bay may pileri na, mi baa ha ri mi, kereke le, ndad bay haɔa ri kaw munu hu-ri banquo munu ká bi key ndaw.

⁹ Roo le, zadka i maa bay mgbaka sùo-ri ya le,

i nzaa nzob í yaa. I ko, kereke ɛ, yaaŋa kɪ na ndaɗ mba haŋa mgbáy ka ɛ rĩ a kál tul-rĩ.

¹⁰ A ɓari nzob yaaŋa kɪri na laa ɛ, mĩ mbi nzaa-i mini key ha ri. Ba ɓi huɔ-i hoy ze mĩ mbi nzaa-i na ya, roo ɛ, uru saa luɔ Ngerembay: máy nzob na ɗo nun haŋa ni ka tɪi ká hul wɔra ya.

¹¹ A ze ɓo, ka tɪi ká hul wɔra na laa ɛ, ka yaa wɔra kɪ ya, mase ka yĩi a zúɔ zɪŋ waa ɓe na. A wɔra nzob laa ɛ, ka ti nii máy ɓe ya ndaw.

¹² Bari ɓieri laa ɛ, ɓay ká mĩ ɓáa key na, ɓa ɓi ze mĩ ɓáa ɓo, ɓa Ngerembay ya. Zaaɗka wɔra nzob ɓa nzob mbika law, a ɗo ɓáy máy ká mbi law-ɛ ya, roo máy na hii ɓay káw zɪŋ ni ɓanguɔ ɛ, wɔra na ti nii ni ya. ¹³ Ze ɗo faa mbɪw munu ndaw, zaaɗka máy nzob ɓa nzob mbika law, a ɗo ɓáy wɔra ká mbi law-ɛ ya, roo wɔra na hii ɓay káw zɪŋ ni ɓanguɔ ɛ, máy na ti pón waa ɓe na ya. ¹⁴ Tusueke ɛ, wɔra nzob ká mbi law-ɛ ya na, taambol máy ɓe ká mbi law-ɛ na ze, Ngerewuru ɗáake ni ɗo ɓod. A ze, máy nzob ká mbi law-ɛ ya hoy kara, taambol waa ɓe ká mbi law-ɛ na ze, Ngerewuru ɗáake ni ɗo ɓod. Ze vu ɓari hoy kara, i ɗo ɓod ɓa taa Ngerewuru, i ɗo munu ɓa vu nzobri ka i mbi law-ri ya na ya. ¹⁵ A ze ɓo, zaaɗka nzob ɓa nzob mbika law ya, roo a hii ɓay pón máy ɓe mase waa ɓe ɛ, pón faa ha ni ka ɗaa munu. Hay ká munu ku na, nzob mbika law ká ɓa máy nzob, mase wɔra nzob hoy ɗaa munu kara, ɓay ti tul-e ya, ɓay ɪi ɛ, Ngerewuru ɗĩ rĩ ɓay haŋa rĩ kaw ɗeɗeɗe zɪŋ kɪ. ¹⁶ A ze, ɓo máy nzob ká mù ɓa nzob mbika law na, ko ya ɛ mù ɗáa ha waa ɓo suo kɛr ɓay ɓe ha Ngerewuru yaa

ni ɛ, mù kɔ-kɔ ɛ woo? Mase, bo wɔra nzob ká mù ba nzob mbika law na wɔa, kɔ ya ɛ, mù dɔ́a hɔ́ mɔ́y bo suo kɛr bay be hɔ́ Nɔ́gɛrɛwɔru yɔ́a ni ɛ, mù kɔ-kɔ ɛ woo?

Mu dɔ́ zad ká Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ mù ká dɛ̀ na

¹⁷ Ndadɛ́ bay haɔa nzob haɔa haɔa hɔ́y kara, ka se sɛmsɛd munu baɔɔuo báy hɔ́rusuo ká Nɔ́gɛrɛmbay hɔ́ ni maa báy zad ká Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ike ni na. Be ze, ba *bol kusol ká mɛ̀ hɔ́ nzob mbika lawri ká zadri riw bele. ¹⁸ Zadka nzob kuɔ́ ɔ́gori dɔ́d, rɔ́o Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ ni ɛ, ka ti bumra bol kol nuɔ́ ɔ́gori na ya. A zadka nzob kuɔ́ ɔ́gori ya, rɔ́o Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ ni ɛ, ka ti *kúɔ́ ɔ́gori na ya. ¹⁹ Kúɔ́ ɔ́gori, mase kúɔ́ ɔ́gori ya hɔ́y kara, dɔ́a fe mbɔ́w ya. Fe ká ndadɛ́ bamba ɛ, ba hɛ́ bol kusol Nɔ́gɛrɛwɔru. ²⁰ Ndadɛ́ bay haɔa nzob haɔa haɔa ɛ, ka káw zad ká'a dɔ́ dɛ̀ dɛ̀ pola rɔ́o Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ ni báy na. ²¹ Zadka Nɔ́gɛrɛwɔru dɛ̀ mù na wɔ́a, mù ba koy ɛ? Mu kɛr bay ka se dɛ̀ ya, roo ɛ, zadka faa dɔ́ dɛ̀ bay haɔa mù kaw báy tul-a ɛ, nda-ndadɛ́, mu dɔ́a. ²² Mɛ̀ ba munu, bay ɔ́i ɛ, koy ká Nɔ́gɛrɛmbay dɛ̀ ni na, ka kaw báy tul-e bay dɔ́a fe ká rii law Nɔ́gɛrɛwɔru. Do faa mbɔ́w munu ndɔ́w, nzob ká kaw báy tul-e ká Nɔ́gɛrɛmbay dɛ̀ ni na, ka vi ba koy taa *Krisi. ²³ Baarì na, Nɔ́gɛrɛwɔru puo mbɔ́l ká ɔ́goɔ́ bamba tasiri ká tul-rì ha rì vi ba nzob taa be. Munu zu ɛ, ì ti dɔ́a koy tɔ́w feri ká ì dɔ́a ká pola na mbáa. ²⁴ Yɔ́-iri, ndadɛ́ bay haɔa nzob haɔa haɔa ɛ, ka káw pol Nɔ́gɛrɛwɔru báy zad ká'a dɔ́ dɛ̀ pola ndɔ́w rɔ́o, ka dɛ̀ike ni na.

Nzobri ká i kaw tan yaana kɪ, báy máy pileri

²⁵ Bay ká se tul led kubanri báy led máy tikd̄iri na, ba bol nzaa Ngerembay ze m̄i ha r̄i ya, roo l̄e, fe ká m̄i ker kɪ h̄oy ze m̄i baa ha r̄i. A munu ká Ngerewuru d̄aa law kere z̄iɲ m̄i na, m̄i ba nzob ká maa bay haɲa r̄i d̄aa law-r̄i bo tul-i.

²⁶ Bay kókɔ síe ká náa d̄ori bil-e timbede key na, d̄o ndad̄ bamba bay haɲa nzob ka káw zad̄ ká'a d̄o d̄i na. ²⁷ W̄aa, mù yaa máy ro l̄e? Munu zu l̄e, mu naa s̄u-o-o ká d̄i ya. W̄aa, mù mbi s̄u-o-o bay yaana máy ya báy l̄e? Munu zu l̄e, mu nzaa faa yaana máy na ya, ²⁸ roo l̄e, zad̄ka mù yaa máy na, mù d̄aa feyaa ya. Ze, led máy tikd̄i h̄oy yaa w̄ara kara, ka d̄aa feyaa ya nd̄aw. A roo l̄e, bari nzob yaana k̄iri na, i kókɔ seke fe ká tusiri key. Ba fe ká m̄i h̄ii bay haɲa ni ka t̄ii tul-r̄i ya.

²⁹ Ȳu-iri, ì kɔ, fe ká m̄i h̄ii bay b́aa ha r̄i na ze d̄o key: nam t̄ɔɲ deb̄ h̄oy ro. Munu zu l̄e, t̄ii sawke vuri key na, ndad̄ bay haɲa w̄arari ká i d̄o báy máy na, i h̄a k̄er bay b̄ari ka d̄o tul máy b̄ari na ban̄guo h̄oy ya nd̄aw, ³⁰ a bari nzobri ká i r̄e báy mb̄ii nun-r̄i mgbofo mgbofo na, ndad̄ bay haɲa ri r̄e ba r̄ew h̄oy ban̄guo ya nd̄aw, bari nzobri ká i kaw báy siem na, ndad̄ bay haɲa ri h̄a k̄er bay b̄ari ka d̄o tul káw bil suoriya h̄oy ban̄guo ya nd̄aw, a bari nzobri ká i ba nzob h̄ie fer̄i na, i k̄er se tul fer̄i ká i h̄ie, a í d̄õke h̄oy ya nd̄aw, ³¹ nzobri ká i dam fe kereri ká tusiri key na, i h̄a k̄er bay b̄ari ka d̄o tul fekeri na ku h̄oy ban̄guo ya nd̄aw, bay ìi l̄e, tusiri ká d̄o key na, a kál h̄on báy fekeri.

³² Mi hii bay haɲa ri kaw báy kɛr bay ya. Nzob ká yaa máy ya na, ped Ngerembay ze mgba law-ε, a mbi sùo-ε a nzaa faa bay ndád ká nun-ε.

³³ Roo ɛ, nzob ká do báy máy na, mbi sùo-ε bo bil fe tusiri a nzaa faa bay ndád ká nun máy be,

³⁴ ze law-ε waa sidi. Do faa mbijw munu ndaw, máy fal kpan, mase ledf máy tikdi na mbi sùo-ε bo bil ped Ngerembay. Be na, ka nzaa faa a mbi sùo-ε báy zadε ηgid bele ha Ngerembay na. Máy ká do báy wara na ka mbi sùo-ε bo bil fe tusiri, a nzaa faa ndád ka nun wara. ³⁵ Bay ni ká mi baa key na, mi baa ba ndadi baari bo, mi hula ba ndaw ze ha ri ya. Ze i yaa ki, mase i kaw buo hoy kara, mi hii bay haɲa ri se simsedf ká báy faake, a i mbi sùo-ri báy zadε riw bele ha Ngerembay.

³⁶ Náa baari bay se tul ledf kuban báy ledf máy tikdi ká i mgba mbana zin ki, roo i yi i mbi nzaari bay pon ki na. Zadka ledf kuban ker mii, beri daa fe báy zadε ya zin máy mbana beri, roo kon yaana ni daa ni banɲo ɛ, i yaa ki munu ká i ker na; be ledf kubanke na, ka daa feyaa ya. ³⁷ Roo ɛ, zadka ba ledf kubanke na ze, mbi nzi-ε ká bil law-ε bay káw taɲ máy, roo nzob suru ni ká di báy hurusuo bay haɲa ni ka yaa máy ya na ya ɛ, ka daa báy kere zu. ³⁸ Munu zu ɛ, ledf kuban ká yaa máy mbana be na, ka daa nda-ndad, a roo ɛ, nzob ká kaw taɲ máy na, ka daa fe ndad bamba tasiri.

³⁹ Máy ká yaa wara ká wara kaw báy kumnun báy na, ka káw zin ni banɲo, a zadka wara na hu ro ɛ, faa be do hoy bay haɲa ni ka yaa wara ká law-ε hii. Roo ɛ, warake ku na ndad bay haɲa

ni ka ɓa nzob mbika law. ⁴⁰ Be nu ku hoy kara, zadka'a kaw taɗ wɔra le, a kaw ɓay suoriya mba kaw ɓay wɔra. Be ze ɓa kɛr ɓay ɓi, a mi ko le, Tem Ngerewuru do zinj mi.

8

Náy ká i púoke fe ha wururi

¹ Timbede key na, náa kókori fal vbiw ɓaari ká i vbi se tul náyri ká i púoke fe ha wururi na. Ba tusue ki, naari na, náa ɓári nzob fe kókori riw bele munu ká i ɓaa na. Roo le, fe kókoke ku na ɗaa ha nzob siike sùo-ε, a law ini na le, ɗaa ha nzob ngónke ká ɓil mbika law ɓe ɓa pola pola. ² Nzob ká ɗaa sùo-ε ɓa nzob fe kóko na, fe ká do ɓay haɗa ni ka ko na, ka ko ya ɓay. ³ Roo le, nzob ká hii Ngerewuru na, Ngerewuru kara tuu nzobke ndaw.

⁴ Munu zu le, náa kóri ɓayri ká se tul vbiw ɓaari ká i vbi na. Waa, náyri ká i púoke fe ha wururi na, maa ɓay suɗa le? Náa kóri ta-taɗ ndaw, wuru na ɓa fe ya ká tusiri key, a Ngerewuru le, mɓiw hoy keklek. ⁵ Ba tusue ki, feri ká nzobri di ɓa wuru ká i do tumbam, mase tusiri key na i do di ku. Wururi ndaw, mbayri ndaw na, i ngji ɓamba tasiri. ⁶ Be nu ku hoy kara, naari na, náa kóri Ngerewuru na mɓiw hoy keklek, ɓe ká'a ɓa Baa nzob ɗaa feri riw bele a náa ɗori ɓay tul-e. Do faa mɓiw munu ndaw, Ngerembay na mɓiw hoy, ɓe ká'a ɓa Ngerembay Zezu *Krisi ká feri riw bele do ɓay faa ɓe, a náa káwri ɓay kumnun ɓay faa ɓe na.

⁷ Roo ɛ, nzobri riw bele ze tuu tusue bay na ku ya. Nzob haneri ka puo wuru ze tii ri pola na, daa ha timbede key kara, zadka i su náy ka i puoke fe na ɛ, ri i fe ka ba taa wururi na báy, a ha kér bay bari ka ngji ya na daa ha law-ri yoklo ri ha ri daake bay bo tul-ri báy faa fe sum na. ⁸ Ba fe sum ze a daa ha nzob soro ba lakun Ngerewuru ya. Ze, zadka naa súri fe hoy kara naa ti ziri fe ka di ya ndaw, mase naa súri fe ya hoy kara, naa ti ziri fe ka di ya ndaw pi. ⁹ Roo ɛ, baari na, i nze báy sùo-ri bay haɲa káw báy tul-ri ka se tul fe sum báy fe nzoko na, ka ba ngud puu teke bal nzobri ka i ngon ka bil mbika law bari ya na ya. ¹⁰ Tusueke ɛ, zadka nzob ka mbika law-ε ngon ya, ka ko mu bo ka mu ba nzob fe koko ka mu kaw bay suɲa fe ka bil hul wuru bari na waa, suru ni bay haɲa ni ka su náy ka i puoke fe na ndaw ya ɛ woo? ¹¹ Ze, bay tul fe koko bo na, yu-o ka Krisi hu bay tul-e na wuruke faa bay tul-a. ¹² Zadka mu daa feyaa munu zin yu-o ka mbika law be ngon ya na, ha kér bay be yoklo ni na ɛ, mu daa feyaa mu tunke Krisi ki sùo-ε. ¹³ Be mini ze, bay tul suɲa náy bi ze, a haɲa yu-i lieke bo bil feyaa ɛ, mi ti suɲa náy na mbaa bay haɲa yu-i ka wuruke faa ya.

9

Faa ka Pol kaake ka Bay Kere

¹ Bi na, i ko, mi do báy faa ka bay káw báy tul-i. Bi na mi ba nzob ndáy nzaaped, a mi ko Zezu Ngerembay naari. Baari na i ba lere ped

bi ká bil ped Ngerembay. ² Ze, nzob hawri ko mĩ ba nzob ndáy nzaaped ya kara, baarĩ na do nun haña rĩ ko mĩ ba nzob ndáy nzaaped ba tusue kị. Tusueke ɛ, báy faa zúo zín Ngerembay na, baarĩ na kị ze ì ba nzobri ká kie mii, mĩ ba nzob ndáy nzaaped. ³ Bay ká mĩ baa bay yaanake tul-i se tul nzobri ká i daa bay bo tul-i na ze do key.

⁴ Baarĩ na, ì ko ndaw, buru na buru do báy faa ká bay yaana fe sum báy fe nzoko ba fe tunduo ped buru. ⁵ Buru do báy faa ká bay doko báy máy ká ba nzob mbika law na ha ni su buru munu ká Piyer báy nzob ndáy nzaaped hawri, roo yu Ngerembayri ndaw i daa na ya ɛ? ⁶ Mase ba búru Barnabas huo buru hoy ze buru daa ped bay zín fe ká dī bay hólke sùo buru ɛ? ⁷ Waa, ì laa ba mbjw mii, nzob rúu yum hol sùo-ɛ sùo-ɛ ndaw ɛ? Mase, nzob ve ndaw roo paa wáa ɛ, ka ti suna fe ká bil wáake na ya ɛ? Mase, nzob kóro fe hol haña roo, ti nzoko wanke ya ɛ woo?

⁸ I ker í baa mii, bay ká mĩ baa key na, ba mbii bay baa nzobri hoy ya, roo ɛ, *bol kusol *Moyze hoy kara baa bayke faa mbjw munu ndaw. ⁹ Mbede bol kusolke na baa mii: «Nday ká do tod nan bay haña pare ka tji na, mu sin nzi-ɛ ya*.» Bay key na waa, Ngerewuru baa se tul ndayri kị huo-ri hoy ɛ woo? ¹⁰ Waa, ka baa bay ni key na bay tul naari kị ndaw ya ɛ? Tusueke ɛ, i daa bay key na do bil mbede bay tul naari na kị. Nzob ká pa-pay na, a daa law-ɛ nzokdo te tul zín fe payke, a nzob ká nda nan na, ka ker

* 9:9 9.9 Kija bol kusol ba sidike 25.4.

nzokɔ se tul zɪŋ pɔɛ na. ¹¹ Munu ká buru ru mjiiri kere ká ba Bay Ngerɛwuru ɔo bil law-rɪ na, zadka buru zɪŋ fe haɛ ndji ká nduo-rɪ bay hólke sùo buru ká tusiri key na waa, ba fe ká ndaya zu le woo? ¹² Zadka nzob hawri ɔo báy faa ká bay zɪŋ fe hól sùo-ri ká luo-rɪ na waa, buru na buru ɔo báy faa mba tul nzobkeri na ku ya le woo? Roo le, buru na, fe ká i ha buru ba fe tunduo na, buru yaa saa nduo-ri ya; buru iki law buru ká dɪ bay ɔaa puu bo faa kaa Bay Kere ká se tul *Krisi na ya. ¹³ I ko ta-taŋ ndaw, nzobri ká i ɔaa ped ká bil *hul kaŋi Ngerɛwuru na, i zɪŋ fe tunduo bari ká dɪ í sɔ, a bari nzob fe poyri ká i ɔaa ped í puo fe ká *tutakra fe poy laa le, i zɪŋ fe tunduo bari ká dɪ í sɔ ndaw. ¹⁴ ɔo faa mbjw munu ndaw, Ngerembay na mbi nzi-ε bay haŋa nzob kaa Bay Kereri na, i zɪŋ fe í hólke sùo-ri bay tul ped kaa Bay Kere ká i ɔaa na.

¹⁵ Roo le, bi na, báy faa ká mɪ ɔoke na, mɪ yake fe mbjw ya ndaw, a mí ɔaa mbede key na, bay yaake fe ya ndaw pi. Haŋa mɪ yaa fe saa nduo-rɪ na, ɔo ndaɔ bamba bay haŋa mɪ hu! Ndaka giri ká bay yaana fe saa nduo-rɪ ya na, nzob mbjw mini kara ti naa ya. ¹⁶ Bi na, kaa Bay Kere ká mɪ kaa na, mɪ nda giri sùo-i ká dɪ ya, bay ji le, kaa Bay Kereke ku na, ba ped ká ɔo tul-i bay haŋa mɪ ɔaa. Ze zadka mɪ ɔaa munu ya le, bíε ka ba taa bi! ¹⁷ Ba fe ká bi kɪ sùo-i ze, mɪ naa sùo-i bay ɔaa ped na key le, mɪ gíyan bay zɪŋ fe tunduo pedke na. Roo le, munu ká ba ped bi kɪ ká Ngerɛwuru ɔaa zuo nduo-i bay haŋa mɪ ɔaa na, mɪ pɔŋ sùo-i bo dɪ bay ɔaa. ¹⁸ A

waa, fe tundoɔ jike ze, mĩ zinj ká bil pedke na ɛ? Bi ká mĩ ba nzob káa Bay Kere na, fe ká rii law-i ngi-ngii na ba ka-káa Bay Kere hoy hoy ha nzobri taŋ vbika fe ká do bay tul-i bay haŋa mĩ vbi. ¹⁹ Bi na mĩ kaw báy tul-i, a mí ba koy nzob mbijw ya. Be nu ku hoy kara, mĩ daa sùo-i ba koy nzobri riw bele bay yaanake ruo nzobri ngi-ngii ha Kriŋi. ²⁰ Zadka mĩ do zinj Zibri ɛ, mĩ do munu ba Zibri na ndaw bay yaanake ri ha Kriŋi. Ze mĩ daa vu mbom bo tul bol kusol Moyze ya hoy kara, zadka mĩ do zinj Zibri na ɛ, mĩ do munu ba nzob ká daa vu mbom bo di bay yaanake ri ha Kriŋi na. ²¹ Do faa mbijw munu ndaw, zadka mĩ do zinj nzobri ká i ko bol kusol Moyze ya na ɛ, mĩ do munu ká bari na ndaw, taŋ kɛr se tul bol kusolke na, bay yaanake ri ha Kriŋi. Be nu ku na kie a baa mii, mĩ daa vu mbom bo tul bol kusol Ngerewuru ya na ya, bay ji ɛ, bi na, mĩ hije bol kusol Kriŋi na. ²² A nzobri ká i ngon ká bil mbika law bari ya na, mĩ do zinj ri rii fe ká mĩ ngon ká bil mbika law-i ya ndaw, bay yaanake ri ha Kriŋi. Be mini ze, mĩ nzaa faa mí pon sùo-i ha nzobri riw bele bay yaanake nzob haneri. ²³ Mĩ daa fe niri key na riw bele munu bay haŋa káa Bay Kere na ka se ba pola pola bay haŋa bo, fe samĩ ká'a doko na, mi do bil-e ndaw.

²⁴ I ko, nzobri ká i faa ki dul na, i zuo dul na riw bele, i duu bay zinj fe tundoɔ ká di, a ɛ, nzob mbijw hoy mba ku-eri a zinj fe tundoɔke na. Waa, i ko munu ya ɛ? Munu zu ɛ, baari na i mgba sùo-ri ngon-ngon, i duu munu na ndaw bay zinj fe tundoɔke na ndaw ro!

²⁵ Nzob faa k̄i d̄ulri riw bele na, i mgba s̄u-ri nḡo-nḡoŋ baŋguo. I daa munu bay z̄inke fe tunduo ká waka ya hoy ɛ, a ndáka siri. A roo ɛ, naari na, náa dáari law naari nzokdo te tul fe tunduo ká'a doko baŋguo. ²⁶ S̄awke mini ze, m̄i d̄uu ndoy mí daa nun-i ndekde bo tul day na ku bay t̄ji d̄i na k̄i. Bi na, m̄i do munu ba nzob ká hum nduo-ε a s̄ii fe ɛ s̄ii úo ya. ²⁷ Bi na, m̄i daa s̄u-i ba koy mí mgba s̄u-i nḡo-nḡoŋ bay haŋa bo, fal káa Bay Kere ká m̄i kaa ha nzob haŋwri na, bi k̄i s̄u-i mi róko fe tunduoke ya.

10

Fe dáa lef Izarayelri ká bil law kor

¹ Yu-iri, m̄i hii bay túma law-r̄i se tul fe ká t̄ji tul bulu naari ká i se z̄in *Moyze na. Bari riw bele na i se bil s̄ii mbam, a í tuo maambii báy zad̄ bari riw bele. ² Ká bil s̄ii mbam báy bil maambii na, bari riw bele na i daa tul-ri nduo mbii báy faa zúo z̄in Moyze. ³ Bari riw bele na i su fe s̄um taa mb̄iε ká uru saa luo Ngerewuru, ⁴ a bari riw bele na, i nzo mbii taa mb̄iε ká Ngerewuru ha ni t̄ji saa saw tisaw nzir nzir. Tisawke ku na, su ri ká faa sed̄ bari, a ɛ, tisawke na ze ba *Krisi. ⁵ Be nu ku hoy kara, ruo nzobri ká sakra bari ku na, i rii law Ngerewuru ya, be ze ha hud̄ bari z̄úoke mgbirik mgbirik ká bil law kor*. ⁶ Fe niri ká t̄ji key na, do ba fe k̄iε k̄i ha naari bay haŋa náa d̄ori báy kon fe dáa kaayari munu ká bari ká pola lew na ku ya.

* **10:5** 10.5 I k̄i mbede T̄ji kele na bay láa soro bay lef Izarayelri na.

⁷ Koko ká ì púo wūruri munu ká nzoɓ haɓeri ká sakra ɓari ɗaa ku ya, munu ká i ɗaa ɓayke ɗo bil mbeɗe Ngerewuru mii: «Ruo nzoɓri kaw siri ɓay suɓa sum ndaw, ɓay nzoko fe ndaw; fale ku na ndaw roo i uru gbaw í zuo nday í nda ká pol wuru ɓari na ɓay†.» ⁸ Náa ti pónri sùo naari ɓay ɗáake nun pie munu ká nzoɓ haɓeri ká sakra ɓari ɗaa ha nzoɓri ɓa isoɗ soɗ duo zad sɨ́n sidi paɓe say (23.000), i zɨ́nke huɗ ká bil nam mbjw hoy na ya‡. ⁹ Náa ti líeri law Ngerembay munu ká nzoɓ haɓeri ká sakra ɓari ɗaa ha soy ted ri ha ri zɨ́nke huɗ ku ya. ¹⁰ Baari na, ì ti nguri sùo-rì munu ká nzoɓ haɓeri ká sakra ɓari ɗaa ha led nzaaped Ngerewuru ví duku ri na ya§. ¹¹ Fe niri ká tji tul-ri ku na, ɗo ɓa fe kíe kji ha naari. I ɗaa ɓayke ku na ɗo bil mbeɗe Ngerewuru ɓay bákake naari ká náa ɗori ɗi ya ɓáy ɔro ɓie nam na.

¹² Munu zu le, nzoɓ ká ker a ɓaa mii, ɓeri mba fe na, ka ko tul-e ɓáy kere ndaw roo! ¹³ Fe líe law ji ji ká tji tul-rì na, ɓa fe ká líe nzoɓri riw bele munu ndaw, roo le, Ngerewuru ká kaw tul ɓay ɓeri ká'a waa na, ka ti pón faa ha fe líe law na ka kál tul hurusuo-rì ya. Zadka fe líe law na tji tul-rì le, Ngerewuru a haɓa rì hurusuo ha rì sùuke law-rì, a lèkeke faa ha rì tjiike saa bil-e ɓáy.

Mgbaka sùo ká tul púo wūruri

¹⁴ Be mini ze, ɓaari ká mǐ ko rì ɓa nzoɓ nun-i na, ì naa sùo-rì ká bil púo wūruri. ¹⁵ Mǐ ɓaa ɓay key na zɨ́n rì munu ɓa nzoɓ nun nzemri. Bay

† **10:7** 10.7 Tji kele 32.1-6. ‡ **10:8** 10.8 Ruo ɓari 25.1-9. § **10:10** 10.10 I kji Ruo ɓari 16-17.

ká m̀i ɓaa key na ì kér s̀ò-rì k̀i í kò. ¹⁶ Zafka náa káwri nzaa fe s̀um Ngerembay zinj k̀i mbjw, ká náa nzóri mbii lere puu súuke ɓay ɗáake taambol ha Ngerewuru na waa, kie a ɓaa mii, náa ɗori bil feke na mbjw hoy ɓáy faa sím *Krisi ká uo ká tul puu say huɗ ɓay tul naari na ya le? A maapa ká náa s̀uri na kie a ɓaa mii, náa ɗori bil feke ká mbu naari mbjw ɓáy naysuo Krisi na ya le? ¹⁷ Munu ká maapa mbjw hoy na, ɓáy ruo naari bele hoy kara, náa víri ɓa s̀ò ká mbjw, ɓay ji le, naari riw bele na náa s̀uri maapa ká mbjw na.

¹⁸ I kér se tul leɗ Izarayelri na í kò. Nzofri ká i s̀u fe ká i i í púoke *fe poy ha Ngerewuru na waa, i zuo zinj ni ya zu le? ¹⁹ A waa, m̀i ɓáa mina ro le? Nay ká i i í púoke wururi, mase wururi k̀i s̀ò-ri na waa, ɓa fe tusue k̀i zu le? ²⁰ U-uu, munu ya. Roo le, fe ká nzofri ká i tuu Ngerewuru ya i puo na, i puo ha ngeretemndayari ɓo, i puo ha Ngerewuru ya. Ze, m̀i hii ɓay haɗa r̀i zuo zinj temndayari ya. ²¹ Baarì na, ì ɗáa mina ɓay nzoko fe taa temndayari ndaw, a í nzo taa Ngerembay ndaw sidì bele ɓorok le woo? I ɗáa mina í kaw nzaa fe s̀um Ngerembay í s̀u ndaw, a í kaw nzaa fe s̀um temndayari í s̀u ndaw sidì bele ɓorok le woo? ²² A waa, náa ngaklari here Ngerewuru, mase hurusuo naari mba tul-e le?

Feri riw bele ká ì ɗaa na, í ɗáake rin ɗika ɓo tul Ngerewuru

²³ Nzof haneri ká sakra baarì ɓaa mii: «Feri riw bele na faake ɗo hoy ɓay haɗa m̀i ɗaa.» Ba tusue k̀i, roo le, ferì riw bele na ɓa fe sóko nzof

ya. Nzob h̄anɛri baa mii: «Feri riw bele na faake do hoy bay haɲa m̄i daa,» roo le, ferri riw bele na daa ha nzoɓ ngónke ká bil mbika law ya. ²⁴ Ndad bay nzáa faa fe kere ká bay tul-a hoy ya, roo le, ì nzaa fe ká bay tul nzoɓ h̄awri hoy kara ndaw ro!

²⁵ Náyri riw bele ká ì hie ká zad fe hie na, ì su-su k̄i hoy taɲ vbika vbiw se tul-e ha k̄er bay ka yoklo ri ká d̄i ya, ²⁶ bay ji le, mbede Ngerewuru baa mii: «Tusiri báy ferri riw bele ká do bil-e na ba taa Ngerembay.» ²⁷ Nzob ká mbi law-ε ya na, zadka'a d̄i ri roo ì hii do d̄i í se le, ferri riw bele ká'a ha ri na ì su taɲ vbika vbiw se tul-e ha k̄er bay ka yoklo ri ká d̄i ya. ²⁸ A roo le, zadka nzoɓ baa ha ri mii, náy key na uru saa zad *fe poy zu, le, ì su ya, bay haɲa nzoɓ ká baka mù na ha k̄er bay be ka yoklo ni ya. ²⁹ M̄i baa bay key na bay tul k̄er bay ká yoklo ri ya, roo le, bay tul k̄er bay be ká yoklo ni na. Ko ya le, nzoɓ h̄anɛ vbi m̄i mii, daa mina ndaw roo, fe ká faake do hoy ká m̄i daa na, nzoɓ k̄i a yoklo k̄er bay bi ká d̄i le? ³⁰ Zadka m̄i daa taambol ha Ngerewuru bay tul fe ká m̄i su na waa, daa mina ndaw roo, nzoɓ a báa zin m̄i se tul fe ká m̄i daa taambol ndaw roo mí su na le? ³¹ Be ze, ba na fe sum ze ì su, mase ba fe nzoko ze ì nzo, mase fe ji ji hoy ì daa na kara, ì daa ferri riw bele bay dáake riɲ d̄ika bo tul Ngerewuru. ³² Ì se simsed ká bay dáake puu bo faa ha Zibri ya ndaw, nzoɓri ká i ba Gerek ya ndaw, roo nzoɓ mbika lawri ká i mby tul k̄i ya ndaw pi. ³³ Ì daa munu ká bi. Bi na m̄i daa h̄urusuo-i tuɲ k̄i bay riɲ law nzoɓri riw ká bil ferri

riw bele; mĩ nzaa fe kere ká bay tul-i kị hɔy ya, roo ɛ, bay ɔ́aa fe ká ɔ́o bay tul nzoɓri riw bele bay haɲa ri zĩnke pam.

11

¹ I mbóro fe ɔ́aa ɓi munu ká ɓi hɔy kara, mĩ mboro fe ɔ́aa *Krisi.

Káw máy nzoɓ ɓáy wɔra nzoɓ ká pol Ngerewuru

² Mĩ písi rì, bay jì ɛ, ì ker se tul-i ɓáy namri riw bele, a í tɔɲ fal fe saw nzoɓ mbika lawri ká mĩ fere rì na ɓaɲguɔ. ³ Roo ɛ, mĩ hii bay haɲa rì laa bay key na ɓáy kere ndaw rɔ! *Krisi na ɓa mbay ká tul wɔrari riw bele, wɔra nzoɓ na ɓa mbay ká tul máy nzoɓ, a Ngerewuru laa ɛ, ɓa mbay ká tul Krisi. ⁴ Wɔra nzoɓ ká ɔ́aa fe guba tul-e rɔɔ a ɔ́aake nzaa bay kere, mase a tĩnake saw bay ká'a yaa ká luo Ngerewuru na ɛ, ka ɔ́aa mbay ɓo tul Krisi ká ɓa mbay ɓe na ya zu. ⁵ A ɛ, máy nzoɓ ká ɔ́aa nzaa bay kere, mase ka tina saw bay ká'a yaa ká luo Ngerewuru taɲ kuo tul-e ɛ, ka ɔ́aa mbay ɓo tul wɔra ká ɓa mbay tul-e na ya. ɓe na, ka ɔ́o munu ɓa máy ká sɔu tul-e taɲ kpori kpori. ⁶ Zadfka máy nzoɓ kuo tul-e ya ɛ, ka kúɗ sɔy tul-e na kud! A roo ɛ, munu ká kúɗ sɔy tul, mase sɔu tul ɓa sahoɲ máy nzoɓ na ɛ, ka kuo tul-e kuo! ⁷ Wɔra nzoɓ na tí kuo tul-e ya, bay jì ɛ, ɓe na ka mbi sùo zĩɲ Ngerewuru a ɓa fe riɲ ɔ́ika ɓe. A roo ɛ, máy nzoɓ na ɓa fe riɲ ɔ́ika wɔra nzoɓ. ⁸ Tusueke ɛ, wɔra nzoɓ na i ɔ́aa ni ɓáy faa máy nzoɓ ya, roo ɛ, máy nzoɓ ze

i ɗaa ni báy faa w̄ara nzoɓ*. ⁹ A w̄ara nzoɓ na, i ɗaa ni bay tul máy nzoɓ ya, roo ɛ, máy nzoɓ ze i ɗaa ni bay tul w̄ara nzoɓ. ¹⁰ S̄awke mini ze, máy nzoɓ na ka kuo tul-e bay kíeke h̄urusuo mbay ká ɓo tul-e, bay haɗa leɗ nzaapedri ká nulue i kóke ni. ¹¹ Be nu ku h̄oy kara ká pol N̄gerembay na, máy nzoɓ na ɗo báy tul gaɗ s̄o-ε taɗ w̄ara nzoɓ ya nd̄aw, a w̄ara nzoɓ h̄oy kara ɗo báy tul gaɗ s̄o-ε taɗ máy nzoɓ ya nd̄aw pi. ¹² Ze, i ɗaa máy nzoɓ báy faa w̄ara nzoɓ h̄oy kara, w̄ara nzoɓ na máy nzoɓ ze mboɗ ni. A feri riw bele na, s̄awke uru saa luo N̄gerewuru.

¹³ I k̄er s̄o-r̄i k̄i í k̄o, máy nzoɓ ká kuo tul-e ya h̄oy a ɗaa nzaa bay kere na w̄a, báy kere k̄i zu ɛ? ¹⁴ Ká tusiri key na, ì k̄o nd̄aw, bay haɗa w̄ara nzoɓ p̄oɗ s̄uy tul-e p̄ie bululu na ɓa fe sahoɗ; ¹⁵ a máy nzoɓ ká p̄oɗ s̄uy tul-e p̄i-pie laa ɛ, ɓa fe písi ni, bay ɗi ɛ, ɓa fe ká N̄gerewuru haɗ ni bay haɗa ni ka p̄oɗ munu a p̄úɗke tul-e na w̄a, ì k̄o munu ya ɛ? ¹⁶ Zadka nzoɓ hii bay máy bay key na ɛ, ka laa bay key na ta-taɗ: ɓuru na, ɓuru ɗo báy fe s̄aw k̄i ya nd̄aw, a mbú k̄i nzoɓ mbika lawri h̄oy kara, i ɗóke ya nd̄aw pi.

Ndad bay s̄uɗa fe s̄um N̄gerembay báy faake

¹⁷ Bay ká m̄i ɓaa ha r̄i key na, bay písi r̄i ká ɗi ya, bay ɗi ɛ, ká zad mbú k̄i ɓaari na, fe kaayari ze ì ɗaa mba tul fe kereri. ¹⁸ Titire ɛ, nzoɓri ɓaa ha m̄i mii, zadka ì mbu k̄i í kaw ɛ, téke ɓil k̄i ɗo sakra ɓaari, a ɛ, m̄i yaa bayke haɗeri ká ɗi. ¹⁹ Ba tusue k̄i, téke ɓil k̄i na a ɗoko sakra ɓaari

* **11:8** 11.8 I k̄i Tiika s̄aw fe 2.18-25.

na kɪ, be ndaw rɔɔ i kókɔke nzobri ká i dɔ tul bal-rɪ báy zadε ká sakra baarɪ na báy. ²⁰ Roo lε, baarɪ na, zadka ì mbu kɪ í kaw na, ba fe sɔm Ngerembay ze ì sɔ ya, ²¹ bay jɪ lε, zadka ì kaw nzaa fe sɔm na, nzob haa haa hoy kara takra bay sunja taa be taa be, a ha nzob haneri i kaw báy kɔn, a nzob haneri laa lε, fe nzɔkɔ daa ri tud. ²² Waa, ì dɔ báy hul ká bay sunja fe ká dɪ, a í nzo fe ká dɪ ya lε? Mase, ì hii ìm nzob mbika lawri ká i mbu tul kɪ ha sahoi ka sε nzobri ká fe bari tiya na lε woo? Bay jike kɪ báy ze, ì giyan bay hana mɪ baa ha rɪ lε? Waa, mi pisi rɪ ká dɪ lε woo? Munu ya!

²³ I kɔ, fe fére ká mɪ zɪn ká luo Ngerembay a mí suo mí fere rɪ na ze dɔ key: Ká bil sunke ká i mbika tul Ngerembay Zezu bay ika ni na, ka mbi maapa, ²⁴ a fale ká'a daa taambɔl ha Ngerewuru na báyjɪ lε, ka haw a baa ha led nduobal-eri mii: «Be ni key na ba naysuo-i ká dɔ bay tul-rɪ. I daa mini key banɔɔ bo í kérke bay se tul-i.» ²⁵ Do faa mbɪw munu ndaw, fal fe sɔm na ku báyjɪ lε, ka mbɪ kobo a baa ha ri mii: «Kobo key na ba *sáka kuni fie ká Ngerewuru sɪn zɪn rɪ báy faa sɪm bi. Nam haa haa ká ì nzo fe key lε, ì daa munu í kérke bay se tul-i.» ²⁶ Nam haa haa ká ì sɔ maapa key, a í nzo fe key na lε, kɪε a baa mii, ì dɔ ka-káa bay hud Ngerembay ká bay tul naari na kpuru maa báy nam ká'a yɪi a vi.

²⁷ Be mini ze, nzob ká sɔ maapa, mase ka nzo fe taa Ngerembay na báy faake ya lε, bay mgba tul nzobke na ku, bay jɪ lε, ka ìm naysuo Ngerembay báy sɪm be. ²⁸ Munu zu lε, nzob haa

h̄aa ká hii bay suɲa maapa a nzo fe key na ɛ, ndad̄ bay haɲa ni ka békle bil law-ε k̄i sùo-ε a kɔ ndaw rɔ! Ze bo, zadka fe mb̄iw tiya ro ɛ, ka su a nzo báy. ²⁹ A nzoɔ ká su a nzo, rɔɔ a kɔ sùo Ngerembay ká d̄i ya ɛ, ka su a nzo a dáake fe kaaya, a dáake bay bo tul-e be k̄i sùo-ε. ³⁰ Sawke mini ze, ruɔ nzoɔri ká sakra baar̄i, i báke nzoɔ semri ndaw, í t̄ake dek dek ndaw, a ruoke haneri laa ɛ, i z̄inke hud̄ ndaw pi. ³¹ A roo ɛ, zadka náa bekleri bil law naari k̄i sùo naari ɛ, bay Ngerewuru ti mgbaka tul naari ya. ³² Ze, zadka Ngerembay daa bay bo tul naari, a h̄a náa kóri seke fe ká d̄i kara, ka daa bay k̄ieke naari fe bo, bay haɲa nam ká'a kúnke bay zuɔ tul nzoɔri na, ka daa bay ka zuɔ tul naari munu ká'a dáake zuɔ tul nzoɔ tukeleri ya.

³³ Yu-iri, be ze, zadka ì mb̄u k̄i bay suɲa fe sum Ngerembay ɛ, ì giyan̄ k̄i ndaw rɔ! ³⁴ Ze, zadka kɔn i nzoɔ ɛ, ka su fe ká puo be rɔɔ a vi báy. Be ndaw rɔɔ, ì háke bay Ngerewuru mgbaka tul-r̄i ká zad̄ mb̄u k̄i baar̄i na ya báy. A bay ká se tul fe h̄awri na ɛ, nam ká m̄i séke luo-r̄i ndaw rɔɔ, m̄i leke báy.

12

Fe iniri boɔ boɔ ká Tem Law Pie h̄a nzoɔri

¹ Yu-iri, timbeɔɔ key na náa kókɔri fal vbiw baar̄i ká ì vbi se tul fe ini Tem Law Pie na. M̄i hii bay haɲa r̄i kɔ tusue bay ká se tul fe inikeri na ta-taɲ. ² Baar̄i na ì kɔ ndaw, zadka ì tuu Ngerewuru ya rɔbay na, ì poɲ sùo-r̄i h̄a temndayari kuɔ r̄i ha r̄i se fal wururi ká baa bay ya mgbudu hoy.

³ Sɔwke mini ze, mĩ ɓaa ɓay haɗa ɓayke ka mgba law-ri. Zadka Tem Ngerɛwuru ze re mbay ká tul nzoɓ ɛ, nzoɓke ku na ti ɓáa mii: «Fadĩ ka mgba Zezu» na ya. A roo ɛ, nzoɓ ká ɓaa mii: «Zezu ɓa Mbay» ɛ, ɓa hurusuo Tem Law Pie ze ha nzoɓke ɓáake ɓay ku.

⁴ Fe ini Tem na kɛre ɓoɗ ɓoɗ, roo ɛ, Tem Law Pie ká ha na mbɔw hoy. ⁵ Nduo pedri na kɛre ɓoɗ ɓoɗ, roo ɛ, Ngerɛmbay ká náa dáari ped ha ni na mbɔw hoy. ⁶ Kiri pedri na ɓoɗ ɓoɗ, roo ɛ, ɓa Ngerɛwuru ká mbɔw na kɛ ze daa pedri riw bele ká bil law nzoɓri mbɔw mbɔw riw bele. ⁷ Nzoɓ ha ha ɛ, ped dáa Tem ká do bil law-ɛ na tina sùo-ɛ bay sókoke nzoɓri riw bele. ⁸ Tem Law Pie ha nzoɓ mbɔw bay nun nzem, a nzoɓ kɛ laa ɛ, Tem ká mbɔw ku na ze ha ni ɓáake bay ɓáy gosi fe kóko. ⁹ Tem ká mbɔw ku na, ka ha nzoɓ kɛ daa law-ɛ bo tul Ngerɛwuru bay dáake fe ká mba kóko, a nzoɓ kɛ laa ɛ, ka ha ni fe ini ká bay váake nzoɓ semri. ¹⁰ Ka ha nzoɓ kɛ fe ini dáa fe saɗri, a nzoɓ kɛ laa ɛ, ka ha ni fe ini tina saw bay ká i ya saa nzaa Ngerɛwuru, a nzoɓ kɛ roɓay, ka ha ni fe ini ká bay haɗa ni wálke sakra Tem taa tusue ɓáy taa temndayari. Ka ha nzoɓ kɛ fe ini ká bay ɓáake nzaa bay kɛri ká nzoɓ laa ya, a nzoɓ kɛ roɓay ɛ, ka ha ni fe ini ndáy nzaa baykeri na ku. ¹¹ Fekeri riw bele ku na, ɓa ped dáa Tem taa mbɔwke; ka wal fe inike ku na ɓoɗ ɓoɗ ha nzoɓri mbɔw mbɔw munu ká law-ɛ hii.

¹² I ko, *Krisi na do munu ɓa sùo nzoɓ ká mbɔw ká nzaa wáwkeri ngɔi ɓamba. Ze nzaa wáwkeri ká ɓoɗ ɓoɗ ngɔi na ɓamba hoy kara, i vi ɓa sùo

ká mbjw. ¹³ Naari riw bele na, ze náa bári Zibri, mase Zib ya, náa bári koy nzob, mase nzobri ká i kaw báy tul-ri hoy kara, i daa naari nduo bil Tem Law Pie bay haṅa bo náa víri ba sùo ká mbjw, a Tem taa mbjw na key ndaw ze, mbaa bil law naari riw bele. ¹⁴ Be mini ze, nzob na do ba puu sùo-ε ká mbjw hoy kpurun ya, roo ε, nzaa vawkeri bod bod do di. ¹⁵ Zadka bal baa mii: «Munu ká mĩ ba nduo ya na, mĩ ba taa sùo ya» na waa, bal na ti bá nzaa vaw sùo ya le? ¹⁶ A zadka suku baa mii: «Munu ká mĩ ba nun ya na, mĩ ti bá taa sùo ya» na waa, suku na ti bá nzaa vaw sùo ya le? ¹⁷ Zadka sùo nzob riw bele ba nun kị hoy na waa, ka'a daa mina a laa bay le? A zadka sùo nzob riw bele ba suku kị hoy na waa, ka'a daa mina a yaa bari fe le? ¹⁸ Tusueke le, Ngerewuru na daa nzaa vaw sùo na mbjw mbjw do báy zadε zadε munu ká law-ε hii. ¹⁹ Zadka sùo nzob riw bele ba nzaa vaw sùo ká mbjw hoy na waa, sùo nzob na do haṅa báy le woo? ²⁰ Be mini ze, nzaa vaw sùo-rì riw bele ká bod bod na, i vi ba sùo ká mbjw hoy.

²¹ Be ze, nun ti báa ha nduo mii: «Mì se síe bo ya.» A tul hoy kara ti báa ha bal mii: «Mì se síe bo ya» na, munu ya. ²² Roo le, nzaa vaw sùori ká náa kóri ri ba fe ya ká hurusuo-ri tiya na, i do báy ped daa bari. ²³ A nzaa vaw sùo hayri ká náa kóri ri ba fe pisi ya na hoy kara, náa kórri báy kere mba hawri robay. A nzaa vaw sùo hayri ká náa kóri ri ba zad sahoi na hoy kara, bari na ku ze, náa púdrì ri ngji bamba tasiri. ²⁴ A nzaa vaw sùo hayri ká ba zad sahoi

ya na ze, náa pọri ɔ keke. Ba Ngerewuru ki ze ɔaa nzaa vaw sùo nzoɔ na zuo ki, a ɔaa mbay ɔo tul nzaa vaw sùokeri ká nzoɔri ko ɔa fe pisi ya na. ²⁵ Be mini ze, nzaa vaw sùo-ri riw bele na, i ker ɔay se tul ki ɔa lie ɔa lew ha téke ɔil ki tiya. ²⁶ Zadka nzaa vaw sùo mbjw ko seke fe le, nzaa vaw sùo hawri riw bele ko seke fe zinj ni. A zadka i ɔaa mbay ɔo tul nzaa vaw sùo mbjw le, nzaa vaw sùo hawri riw bele ku na, i zay sùo-ri zinj ni.

²⁷ Baari na, i ɔa sùo Kriſi; nzoɔ ha ha le, ɔo munu ɔa nzaa vaw sùo-ε ká ɔoɔ ɔoɔ na ku. ²⁸ Be mini ze, mbj ki nzoɔ mbika lawri na, Ngerewuru ha nzoɔri peɔ ɔaa ɔari ɔoɔ ɔoɔ ɔo ɔi: titire le, ɔa nzoɔ ndáy nzaapedri; nzoɔ ndeke ɔi siɔikeri ɔa nzoɔ yaana ɔayri saa nzaa Ngerewuru; nzoɔ ndeke ɔi saykeri laa le, ɔa nzoɔ fére nzoɔri fe. A fale ku le, ɔa ɔari nzoɔ ɔaa fe sanri ndaw, ɔari ká i ɔo ɔáy fe ini vaa nzoɔ semri ndaw, nzoɔ soko nzoɔri ndaw, nzoɔ ndáka faa pol nzoɔri ndaw, roo ɔari ká i ɔaa nzaa ɔayri ɔoɔ ɔoɔ ká nzoɔ laa ya na ndaw pi. ²⁹ Náa kóri ndaw, ɔari riw bele na i ɔa *nzoɔ ndáy nzaapedri ya ndaw, ɔari riw bele na, i ɔa *nzoɔ yaana ɔayri saa nzaa Ngerewuru ya ndaw, ɔari riw bele na i ɔa nzoɔ fére nzoɔri fe ya ndaw, ɔari riw bele na i ɔo ɔáy fe ini ɔaa fe sanri ya ndaw. ³⁰ Bari riw bele na i ɔa nzoɔ vaa semri ya ndaw, ɔari riw bele na i ɔo ɔáy fe ini ɔaa nzaa ɔay kiri ká nzoɔ laa ya na ya ndaw, ɔari riw bele na i ɔa nzoɔ ndáy saw ɔayri ká i ɔaa ɔáy nzaa kiri na ya ndaw pi. ³¹ Baari na, ɔo ndaɔ ɔamba

bay haņa rĩ daa kɔn fe ini hay ká ndaɔf bamba tasiri. A ɛ, timbede key na, mĩ kíe rĩ faa fe ká kal tul fe ini hawri riw bele.

13

Law ini

¹ Ze, mĩ do báy fe ini báa nzaa bay nzobri bod bod báy nzaa bay led nzaapedri ká nulue hoy kara, zadka law ini ti law-i ya ɛ, bay báa biri na do ba fe ká gor hoy munu ba bagum ká i haņ wɔb wɔb, mase, tul fe ká i nda kpũɔ kpũɔ. ² Ze, mĩ do báy fe ini yaaņa bay saa nzaa Ngerewuru, mase, mĩ ko saw feri riw bele ká Ngerewuru daa do zad muni, a mi ba bawda nzob fe kókɔ, mase mĩ do báy mbika law ká bay sóroke kuo do zad kɔ kara, zadka law ini ti law-i ya ɛ, mĩ do ba fe ká gor hoy. ³ Ze, mĩ faa feziņa biri riw bele, mí leke ha nzob kukuri, a mí tay sùo-i báy huu hoy kara, zadka law ini ti law-i ya ɛ, fekeri ku na daa fe mbjw ha mĩ ya. ⁴ Nzob law ini na, iki law-ε; nzob law ini na, ba nzob law kere. Ka ba nzob dáa law bo tul fe nzob ya ndaw, ka ba nzob ndáka giri ya ndaw, a ba nzob siika sùo ya ndaw pi. ⁵ Nzob law ini na, daa fe dáa saho ya ndaw, a daa haņ ya ndaw, ka ha nun-ε sji ngaw ngaw ká tul nzob ya ndaw, a mgba tul ngani bay ya ndaw pi. ⁶ Nzob law ini na, daa suoriya ká tul fe kaaya ya, roo ɛ, ka záy sùo-ε ká tul tusue bay. ⁷ Nzob law ini na, suu law-ε ká tul feri riw bele, a daa law-ε bo tul Ngerewuru banɔɔ, a kaw nzokdo bay tul yu-eri, a iki law-ε ká tul feri riw bele.

⁸ Law ini na gbũke tiya. A yaana bay saa nzaa Ngerewuru na gbũke do fi. Baa nzaa bay kiri ka nzoɔ laa ya na kara a gbũ ndaw, a kɔko saw feri na hoy kara a gbũ ndaw pi. ⁹ Naari na, naa kɔri saw feri ndji hoy ndaw, a yaana bay saa nzaa Ngerewuru hoy kara, naa yaari ndji hoy ndaw pi. ¹⁰ A roo le, zadka fe ka do bay zadɛ nzedem na tji le, fe ka naa kɔri ndj-ndji hoy na a zekre.

¹¹ Zadka mi ton led bay na, bay baa bi, ker bay bi bay mbii bay baa bi na, do munu ba taa led. A roo le, zadka mi vi ba ngerenzoo ro na bayji le, mi pon fal fe daa ledri na riw bele ba fal. ¹² Timbede key na bayji le, fe ka naa kɔri na do munu ba tem fe ka nzoɔ ko do nun-ε kputul key hoy. A le, namke na, naa kɔkɔri fekeri na bay nun naari gbak gbak. Timbede key le, mi ko saw fekeri na ndj-ndji bay. A namke na vi le, mi kɔko feri riw bele na *tan kad kad munu ka Ngerewuru hoy kara ko mi tan kad kad.

¹³ Be ze, timbede key na, feri ba say ze do key: daa law bo tul Ngerewuru ndaw, daa law nzokdo te tul fe ndaw, roo law ini ndaw pi. Roo le, ka sakra feri ka say key na, fe ka ndad bamba kal taa hawri na, ba law ini.

14

Nzaa boko ka se tul fe ini Tem Law Pie

¹ Be mini ze, i nzaa faa law ini. Fe iniri ka Tem Law Pie ha na i daa konke, kakalke le, ba yaana bay saa nzaa Ngerewuru. ² Tusuke le, nzoɔ ka do bay fe ini baa nzaa bay kiri ka nzoɔ laa ya na, ka baa ha nzobri ya, roo le, ka baa

h̄a Ngerewuru. Bayri ká'a baa na nzoɓ mbiw mini kara laa sawke ya. Tusue bay Ngerewuru ká do zad' muni na, ka baa báy hurusuo Tem Law Pie. ³ Roo ɛ, nzoɓ ká baa bay ká'a yaa saa nzaa Ngerewuru na, ka daa h̄a hurusuo nzoɓri tun̄ k̄i bay ngónke ká bil mbika law ndaw, a yiw nzoɓri ndaw, a h̄a nzaa boko bay húoke law-ri ndaw pi. ⁴ Nzoɓ ká baa nzaa bay k̄iri ká nzoɓ laa ya na, ka h̄a hurusuo h̄a be k̄i sùo-ɛ, a nzoɓ ká baa bay ká'a yaa saa nzaa Ngerewuru na laa ɛ, ka h̄a hurusuo h̄a nzoɓ mbika lawri riw bele ká i mbu k̄i. ⁵ Bi na, m̄i hii bay haɗa baari riw bele na, ì baa nzaa bay k̄iri ká nzoɓ laa ya. Roo ɛ, fe ká law-i m̄gba d̄i bamba na, ba haɗa ri baa bay ká ì yaa saa nzaa Ngerewuru. Tusueke ɛ, nzoɓ ká baa bay ká'a yaa saa nzaa Ngerewuru munu ku na, ped' daa be mba tul nzoɓ báa nzaa bay k̄iri ká nzoɓ laa ya na ku báy. A zadka nzoɓ baa nzaa bay k̄iri ká nzoɓ laa ya na ɛ, ì h̄a nzoɓ k̄i ká maa bay ndáy saw bayke ká'a baa na ku ka do d̄i ndaw ro, bay haɗa nzoɓ mbika lawri riw bele i ngónke ká bil mbika law.

⁶ Be ze, yu-iri, ì kér í ko, zadka m̄i se luo-ri, roo mí baa nzaa bay k̄iri ká nzoɓ laa ya na waa, a sóko ri mina ɛ? Roo ɛ, zadka m̄i se luo-ri, mí tina saw fe ká Ngerewuru kie m̄i, mase m̄i ha ri tuu tusue bay Ngerewuru, mase m̄i se báy bay ká m̄i yaa saa nzaa Ngerewuru, mase m̄i se báy fe fére ha ri na ɛ, be ze a sóko ri. ⁷ Do faa mbiw munu ba tiw báy nzaa na, zadka kusol fekeri na m̄gba báy zadɛ zadɛ ya na waa, nzoɓ a daa mina ndaw roo, a laa ba kusol tiw ze m̄gba, mase kusol

nzaŋa na ze mgba ɛ? ⁸ Zadka nzob fe ul yuŋ na ul mgba báy zad kusolke ya na waa, nzob a d́aa mina ndaw roo, a leke s̀o-ε bay seke yuŋ na ɛ? ⁹ Do faa mbjw munu ndaw, zadka i baa bay ha nzob báy nzaa bay kiri ka nzob laa ya na waa, nzob a d́aa mina ndaw roo, a laa sawke na ta-tan ɛ? Baykeri ku na kal ba zuu hoy. ¹⁰ Ka tusiri key na, kiri nzaari bod bod do di, a bil nzaa baykeri ku na, nzaa ka laa sawke tiya na, tiya. ¹¹ Roo ɛ, zadka nzob baa bay zin mi báy nzaa ka mi laa ya na ɛ, nzob ka baa bay zin mi ku na, ka do ba varu bi ndaw, a bi hoy kara, mi do ba varu be ndaw pi. ¹² Be ze, munu ka i daa kon fe ini Tem Law Pie na, fe ini ka ha nzob mbika lawri riw bele ngonke na, i nzaa faake ngi-ngi.

¹³ Be mini ze, nzob ka baa nzaa bay kiri ka nzob laa ya na, do nun haŋa ni ka vbi Ngerewuru ka ha ni fe ini nday saw bayke na ku, ¹⁴ bay ji ɛ, zadka mi daa nzaa bay kere báy nzaa bay kiri ka nzob laa ya na ɛ, bil law-i daa nzaa bay kere, a roo ɛ, ker bay bi do tidi. ¹⁵ A munu ku waa, mi daa mina ro ɛ? Mi daa nzaa bay kere báy nzaa bay kiri ka nzob laa ya na ndaw, a mi daa nzaa bay kere báy ker bay bi kara ndaw pi. Mi dika sim báy nzaa bay kiri ka nzob laa ya ndaw, a mi di sim báy ker bay bi hoy kara ndaw pi. ¹⁶ Ba tusue ki, zadka mi daa taambol ha Ngerewuru báy nzaa bay kiri ka nzob laa ya na waa, nzob ka kaw ba nzob laa bay hoy ka zad mbu ki ka'a laa bay bi ka mi baa na ya waa, a daa mina a daa «Amem» do tul nzaa bay kere bi na ku ɛ woo? ¹⁷ Ze nzaa bay kere taambol bi

ndad na bamba hoy kara, ha hurusuo ha ku-i ka bil mbika law be ya.

¹⁸ Mi daa taambol ha Ngerewuru bay tul nzaa bay kiri ka nzoɓ laa ya ka mi baa mba ri riw bele. ¹⁹ Roo le, ka zad mbu ki nzoɓ mbika lawri na, baa bayri ba ndebe ha nzoɓri laa ta-tan na, ndad mba baa bayri wuruk wuruk bay nzaa bay kiri ka nzoɓ laa ya na.

²⁰ Yu-iri, i do munu ba ledri bay faa bay baa baari na mbaa. Fe ka ba fe kaaya na, i ha law-ri ba law led ka di, roo le, bay faa mbii bay baa baari na, ndad bay haɗa ri vi ba ngonɗo nzoɓ ka di. ²¹ I ko, Ngerembay baa do bil mbede be mii: «Bay faa nzoɓri ka i baa nzaa rim bayri, bay faa nzoɓri ka i baa nzaa ka nzoɓ laa ya na, mi baa ha nzoɓ biri na.

Ze munu hoy kara i ti laa bay bi ya*.»

²² Be ze, fe ini baa nzaa bay kiri ka nzoɓ laa ya na, ba fe kie ka bay tul nzoɓri ka i mbi law-ri na ya, roo le, bay tul nzoɓri ka i mbi law-ri ya na. A fe ini yaɗa bay saa nzaa Ngerewuru na laa le, ba fe fere ka bay tul nzoɓri ka i mbi law-ri ya na ya, roo le, bay tul nzoɓ mbika lawri. ²³ Zadka nzoɓ mbika lawri riw bele mbu ki, roo i tii saw

* **14:21** 14.21 Ezay 28.11-12. Ngerewuru na hii bay haɗa nzoɓri laa bay be ta-tan. Be ze a baa bay ha ri bay nzaa ka i la-laa. Roo le, zadka led Izarayelri ti ka tul Ngerewuru i hii bay daa vu mbom bo tul bay be ya na, ka ha nzoɓri haw yum ka tul-ri ha ri se di di bay saw puo bari ka nzoɓkeri baa nzaa bay ki ka i laa ya na. Be ze ka zad ni key na, Pol hii bay baa mii, fe ini baa nzaa bay kiri ka nzoɓ laa ya na, ba fe kie fe ka bay tul nzoɓri ka i daa law-ri bo tul Zezu ya.

ɓáa nzaa ɓay k̄iri ká nzoɓ laa ya na riw bele ɓáy zad̄ ɓari, rɔɔ nzoɓ ká se ɓa sed̄ be hɔy, mase nzoɓ ká mbi law-ε ya hɔy r̄ii tul-r̄i na waa, a ɓáa ha r̄i mii, ì ɓa kòkò nzoɓ ya le woo? ²⁴ Roo le, zad̄ka nzoɓri riw bele ɓaa ɓay ká i yaa saa nzaa Ngerewuru, rɔɔ nzoɓ ká vi ɓa ví be hɔy, mase nzoɓ ká mbi law-ε ya hɔy r̄ii a se tul-r̄i na le, ɓáy faa ɓayri ká'a laa na, ɓay feyaa be na mgba tul-e ha ni dáake ɓay ɓo tul-e be k̄i sùo-ε. ²⁵ A k̄er ɓay ɓeri ká ɗo zad̄ muni na kara, a tina ɗo zad̄ hie gbay gbay ha ni lie gburuk, a huku siri ká pol Ngerewuru a kod̄ ni a ɓaa mii: «Ŋgerewuru na ɗo sakra ɓaar̄i ɓa tusue k̄i.»

Léke fe ɓáy zad̄ε zad̄ε ká zad̄ mbú k̄i

²⁶ Yu-iri, waa náa dáari mina ro le? Zad̄ka ì mbú k̄i le, nzoɓ mb̄iw ká sakra ɓaar̄i mbi sim a ɗi; a nzoɓ k̄i uru a fere nzoɓri fe; a nzoɓ k̄i ɓaa ɓay fe ká Ngerewuru ha ni t̄ji nun-ε; a nzoɓ k̄i uru a ɓaa ɓay ɓáy nzaa ɓay k̄iri ká nzoɓ laa ya; a nzoɓ k̄i laa le, uru a nday saw bayke na. Roo le, ndad̄ ɓay haɗa fekeri riw bele ku na, ka so nzoɓ mbika lawri ha ri ngónke ká bil mbika law. ²⁷ Ze ɓo, zad̄ka nzoɓ ɓaa nzaa ɓay k̄iri ká nzoɓ laa ya na le, nzoɓri sid̄i mase nḡji bambake le, ka ɓa say ze i ɓaa ɓay na. Rɔɓay, i ɓaa ɓay na ɓáy tɔɗnɔke tɔɗnɔke, le, nzoɓ k̄i a ndáy saw baykeri na ku. ²⁸ A zad̄ka ɓo, nzoɓ ndáy saw baykeri na mb̄iw tiya le, nzoɓ ká ɗo ɓáy fe ini ɓáa nzaa ɓay k̄iri ká nzoɓ laa ya na, ka mgba nzi-ε ká zad̄ mbú k̄i, a ɓaa ɓay ká bil law-ε ndaw, a ɓaa ha Ngerewuru ndaw pi.

²⁹ A bari nzob yaaɲa bay saa nzaa Ngerewuru na laa ɛ, nzobri sidi, mase say ze i baa bay ɛ, nzob hawri ka i kaw i laa baykeri na, i bekle bil baykeri na i ko. ³⁰ Ze nzob ki ka kaw roo Ngerewuru ha fe tji nun nzobke ɛ, nzob ka do baa bay ku na, ka pon nzi-ɛ. ³¹ Be ndaw roo, baari riw bele na, bayri ka i yaa saa nzaa Ngerewuru na, i baa bay tonoke tonoke bay haɲa bo, baari riw bele na nun-ri ka mbuga a i zinke hurusuo ka bil mbika law. ³² Nzob yaaɲa bayri saa nzaa Ngerewuru na, ndad bay haɲa ri daa vu mbom bo tul suo-ri bay faa bay baa bari, ³³ bay ji ɛ, Ngerewuru na ba Ngerewuru nzob law lom bo, ka ba Ngerewuru nzob daa fe nduo ki wor wor ya.

Munu ka zad mbu ki nzob mbika lawri riw bele na, ³⁴ ndad bay haɲa mayri mba nzaa-ri. I pon faa ha ri bay haɲa ri baa bay ka di ya, roo ɛ, i ba nzob daa vu mbom munu ka *bol kusol Zibri baa na. ³⁵ Zadka i hii bay laa saw bay fe haneri ɛ, i vbi waa bari ka puo. I ko, haɲa may nzob baa bay ka zad mbu ki nzob mbika lawri na, ba fe ka do bay zafe ya†.

³⁶ Waa, Bay Ngerewuru na, sawke uru saa luori ki hoy ɛ? Mase, ba baari huo-ri ki hoy ze, bayke tji tul-ri ɛ woo? ³⁷ Zadka nzob ko suo-ɛ ba nzob yaaɲa bay saa nzaa Ngerewuru, mase ka ko suo-ɛ ba nzob ka do bay fe ini Tem Ngerewuru ɛ, ndad bay haɲa ni ka ko mii, bay ka mi daa do bil

† **14:35** 14.35 Ze daa ri fe ka Pol haa mayri haa ka bay haɲa ri baa bay ka zad mbu ki hoy kara, ndad bay haɲa ri kji Ped 2.18; 21.9; roo 1Ko 11.5 ndaw.

mbede ha rì key na, ɓa bol kusol Nɔgerɛmbay. ³⁸ A ze ɓo, zadka nzob̄ tuu ɓay key ya ɛ, Nɔgerɛwuru kara tuu ni ya ndaw.

³⁹ Yu-iri, ɓe ze ì daa kɔn yaana ɓay saa nzaa Nɔgerɛwuru, a í haa nzobri faa ɓaa nzaa ɓay k̄iri ká nzob̄ laa ya na ya. ⁴⁰ Roo ɛ, ndad̄ ɓay d̄aa fekeri riw bele ɓáy faake faake, rɔɔ ɓáy zadɛ zadɛ ndaw.

15

T̄ji K̄risi saa luɔ hud̄

¹ Yu-iri, timbedɛ m̄i hii ɓay túma law-rì se tul káa Bay Kere ká m̄i kaa ha rì ká ì yaa ɓayke a í d̄o tul-e na. ² Zadka ì m̄gba ɓayke ɲɔɔ-ɲɔɔɲ munu ká m̄i ka-káake ha rì na ɛ, ì yaa s̄uò-rì. Munu ya ɛ, mbika law ɓaarì na d̄o ɓa fe ká gɔr hɔy.

³ Fe ká m̄i z̄iɲ na, m̄i suo mí fere rì. Fe ká ndad̄ ɓamba tasiri na ze d̄o key: *K̄risi na hu ɓay tul feyaa naari munu ká i ɓaa ɓayke pola d̄o ɓil mbede Nɔgerɛwuru na. ⁴ I voro ni, a ɛ, ndeke d̄i nam sayke na ka t̄ji saa luɔ hud̄, a ȳi a kaw ɓáy kumnun munu ká i daa ɓayke d̄o ɓil mbede Nɔgerɛwuru. ⁵ Fal t̄ji ɓe saa luɔ hud̄ na, ka t̄ji tul Piyer, rɔɔ a t̄ji tul led̄ nduɔɓal-eri ká duɔ fal-ɛ sidi na ɓáy. ⁶ Falɛ ɛ, ka t̄ji tul yu-eri mbuda kal isod̄ ndebe. Ruɔ nzob̄ han̄eri ká sakra ɓari ku na, i kaw ɓáy kumnun ɓáy, roo ɛ, nzob̄ han̄eri ze i hu. ⁷ Falɛ ku rɔɓay na, ka t̄ji tul Zak, rɔɔ a t̄ji tul *nzob̄ ndáy nzaaped̄ri riw bele ɓáy. ⁸ A fal ɓari ku riw bele na, ka t̄ji tul-i ɓi hɔy kara ndaw munu ɓa led̄ t̄inake.

⁹ Ká ɓa tusueke k̄i ɛ, ɓi na, ká sakra nzoɓ ndáy nzaapedri na, m̄i t̄ɔŋ fal, a mí maa ɓay haŋa ri d̄i m̄i ɓa nzoɓ ndáy nzaaped ya, ɓay ji ɛ, m̄i ɗaa nun nzoɓ mbika lawri tuo sie. ¹⁰ Roo ɛ, ɓáy faa law kere ká Ngerewuru ɗaa ziŋ m̄i na, m̄i ɗo munu ɓa nzoɓ na k̄i. A law kere ká'a ɗaa ziŋ m̄i na, ɗo ɓa fe ká ḡɔr h̄oy ya. Bi na m̄i ɗaa ped mba nzoɓ ndáy nzaaped h̄awri riw bele. Ká ɓa tusue k̄i ɛ, ɓa ɓi h̄oy ya, roo ɛ, ɓa law kere Ngerewuru ká ɗo ziŋ m̄i. ¹¹ Ze ɓa na ɓi, mase ɓa na ɓari kara, ɓa káa ɓay na ku ze ɓuru ka-káake, a ɓa káa ɓayke na ku ndaw ze, ì ɗaa law-r̄i ɓo d̄i ku.

T̄ji saa luɔ hud̄

¹² Zadka náa káari káa mii, *Krisi t̄ji saa luɔ hud̄ ká sakra nzoɓ hud̄eri a kaw ɓáy kumnun na w̄aa, ɗaa mina ndaw roo, nzoɓ haŋeri ká sakra ɓaari ɓaa mii, nzoɓ ká t̄ji saa luɔ hud̄ a kaw ɓáy kumnun na tiya ɛ? ¹³ Zadka ɓa tusue ká t̄ji saa luɔ hud̄ tiya na ɛ, Krisi h̄oy kara t̄ji saa luɔ hud̄ a kaw ɓáy kumnun ya ndaw. ¹⁴ Zadka ɓe Krisi na ka t̄ji saa luɔ hud̄ a kaw ɓáy kumnun ya ɛ, káa ɓay ká ɓuru kaa na ɗo ɓa fe ká ḡɔr h̄oy ndaw, ɗáa law ɓo tul-e na h̄oy kara, ɗo ɓa fe ká ḡɔr h̄oy ndaw pi. ¹⁵ Roɓay, zadka ɓa tusue ká nzoɓ hud̄eri ti t̄ji saa luɔ hud̄ ya na ɛ, náa ɓári nzoɓ kúɗ ɓay zuo nzaa Ngerewuru, ɓay ji ɛ, náa ɓaari mii, ka ha Krisi t̄ji saa sakra nzoɓ hud̄eri a ha ni kaw ɓáy kumnun, roo ɛ, ka ɗaa munu ya. ¹⁶ Zadka ɓa tusue ká nzoɓ hud̄eri t̄ji saa luɔ hud̄ í kaw ɓáy kumnun ya ɛ, Krisi h̄oy kara t̄ji saa luɔ hud̄ a kaw ɓáy kumnun ya na ndaw pi. ¹⁷ A

zadka Kriſi t̄ji saa luɔ huɔf ya ɛ, mbika law ɓaari na ɔo ɓa fe ká gɔr hoy ndaw, í ɔo bil feyaari ɓanguɔ roɓay ndaw, ¹⁸ a ɓari ká i ɔaa law-ri ɓo tul Kriſi roɔ í hu na, i ɓie ro. ¹⁹ Zadka náa ɔári law naari nzokɔo te tul Kriſi ɓáy káw naari ká tusiri key k̄i hoy ɛ, náa ɓári síe ɓamba tasiri mba nzobri riw bele.

²⁰ Tusueke ɛ, Kriſi na t̄ji saa sakra nzob huɔferi a kaw ɓáy kumnun. Be na, ka ɓa titire nzob huɔferi ká'a t̄ji saa luɔ huɔf a kaw ɓáy kumnun. Kriſi ká ɓa titire nzob huɔferi ká t̄ji saa luɔ huɔf na kie mii, nzobri ká i hu na i t̄ji saa luɔ huɔf a í kaw ɓáy kumnun ndaw pi. ²¹⁻²² Ba tusue k̄i, munu ká nzobri riw bele hu ɓáy faa zúo zinj nzob ká mbjw hoy ká ɓa *Adam na, ɓáy faa zúo zinj nzob ká mbjw ká ɓa Kriſi ndaw na ze, nzobri t̄jike saa luɔ huɔf ɓay káw ɓáy kumnun faa mbjw munu ndaw pi. ²³ Roo ɛ, t̄ji saa luɔ huɔfke ku na, nzob ha ha ɛ, a ɔoko zad ɔol be ɔol be. Kriſi na ɓa titire nzob ká t̄ji saa luɔ huɔf, roɔ nam ká'a ȳji a vi na, ɓari ká i ɓa taa be na i tón ɔi ɓáy. ²⁴ Fale ku roɔ, a ɓá ɔro ɓie nam ká mgbaɔa na ɓáy. Kriſi na a ɓie h̄urusuo ká kal tul zad na riw bele ndaw, h̄urusuori riw bele ndaw, roɔ ɓáy h̄urusuo temri riw bele ndaw pi. Fale ɛ, ka'a pón puoruo ha Ngerewuru Baa na. ²⁵ Do nun haɓa Kriſi ka re mbay kpuru maa ɓáy Ngerewuru ká mba tul nzob tul ngani ɓeri riw bele, ha ni to ri ɔo ɓal-ɛ kek. ²⁶ Ɔro ɓie nzob tul ngani ká'a ɓie ni na ɓa huɔf. ²⁷ Ba tusue k̄i, mbede Ngerewuru ɓaa mii: «Ngerewuru ɔaa feri riw bele zuo pol-

e*.» Zadka'a baa mii: «Feri riw bele zuo pol-e» na Ngerewuru ka daa ferri riw bele zuo pol Krii na ti bil-e ya. Be ze ba bay ka do tan kad kad. ²⁸ A zadka ferri riw bele zuo pol Krii na, be Vu Ngerewuru ki suo-e na, a daa suo-e bo pol Ngerewuru ka'a daa ferri riw bele zuo pol-e na. Be ndaw roo, Ngerewuru a reke mbay bay zadde riw bele ka tul ferri riw bele bay.

²⁹ I ker se tul nzobri ka i daa tul-ri nduo mbii bay tul nzob hudri na i ko. Zadka ba tusue ka hudri tii i kaw bay kumnun ya na waa, bay ii ndaw roo, i ha ri daa tul-ri nduo mbii bay tul-ri bay le? ³⁰ A naari ki na waa, bay ii ndaw roo, naa yiiri suo naari do kele bay nam nam ha hud roobay le woo? ³¹ Yu-iri, bay nam mbijw mbijw riw bele na mi do nzaa hud! Mi baa ta-tan munu bay tul ndaka giri suo-i ka bay tul-ri, bay zuo zin ki naari ka bil Zezu Krii Ngerembay naari na. ³² Mi ru-ruy na ka Efez key zin nzobri ka i do munu ba nay bisuyri. Zadka mi ker munu ka nzobri ker na waa, ndadike ba ii ze mi zin ka di le? Zadka ba tusue ka hudri tii i kaw bay kumnun ya na, naa daari munu ka sim bay baa nzobri baa mii:

«Naa suri a naa nzori, bay ii le, ruo na naa hukari.»

³³ I ula suo-ri ya! Mgbaka baw zin nzob ka simsed be ndaya na bie simsed kere. ³⁴ Be mini ze, ndad bay hana ri yi i mgba tul-ri bay kere suo-ri ki i ko, a i pon daa feyaa na. Tusueke le,

* 15:27 15.27 Simri 8.7.

nzob hɛneri ká sakra baari ku na tuu Ngerewuru ya. Mi baa munu bay haɲa sahoƷ ka se ri.

Sùo nzob hudferi ká tji saa luɔ hud

³⁵ Ko ya ɛ, nzob hɛnɛ a vbika bay a baa mii, wɛa, hudfri na i tji í kaw báƷ kumnun mina ɛ? Wɛa, báƷ sùo taa haɲa ze i tji ke ɛ? ³⁶ Bo kòko nzob! Mjiri ká mù dfaa zuɔ luɔ na, zadka'a fere sùo-ɛ ya ɛ, ti tji ya. ³⁷ Fe ká mù ru ba siri ká ba para naɲ, mase para fe pay hawri na, ba para fe pay kji hoƷ ze mù ru bo, ba sùo puu ká'a tji ze mù ru ya. ³⁸ Roo ɛ, ba Ngerewuru ze ha sùo ha parake na munu ká law-ɛ hii. Mjiriri ká báƷ riɲ-ri mbjw mbjw na, be kji ze ka ha ri sùo ká maa báƷ tul-ri tul-ri. ³⁹ Naysuori riw bele na sùo-ri maa kji riw bele ya. Naysuo nzob na do bod, taa nayri do bod ndaw, taa nduyri do bod ndaw, roɔ taa sjiri kara do bod ndaw pi. ⁴⁰ Sùo ká nulue do di ndaw, sùo ká tusiri kara do di ndaw pi. Fe haɲa haɲa ɛ, do báƷ zad nduy be nduy be ká maa báƷ zad sùo-ɛ. ⁴¹ Síe do báƷ zad nduy be ndaw, few doke báƷ taa be bod ndaw, mbaymawri hoƷ kara doke báƷ taa bari bod ndaw pi. Ze ká sakra mbaymawri na ku kara, nduy bari na maa kji riw bele ya, i do bod bod.

⁴² Zadka Ngerewuru a haɲa hudfri tji í kaw báƷ kumnun na kara a doƷo faa mbjw munu ndaw. Sùo nzob ká bo luɔ na do ba fe hufe. A zadka'a tji a kaw báƷ kumnun na laa ɛ, ka ti hu-hud mbãa. ⁴³ Sùo nzob ká bo luɔ na, do ba fe vbuka bo bisuy a taɲa dek dek. A zadka'a tji a kaw báƷ kumnun na laa ɛ, ká'a doƷo báƷ riɲ dika báƷ bawda hurusuo. ⁴⁴ Sùo nzob ká bo luɔ na, ba sùo

ká tusiri key. A zadka'a tji a kaw báy kumnun laa ɛ, ka ɔo ba sùo nzob ká kaw báy kumnun báy faa Tem Nɔgerewuru. Munu ká sùo nzob ká tusiri key ɔo ɔi na, sùo nzob ká kaw báy kumnun báy faa Tem Nɔgerewuru na hoy kara a ɔoko ɔi ndaw pi. ⁴⁵ Mbede Nɔgerewuru kara baa ndaw mii, titire nzob ká ba *Adam na, Nɔgerewuru ha ni ɔmi ha ni kawke báy kumnun; a Adam taa fal ká ba *Krisi na, ka ba Tem ká ha nzob kawke báy kumnun ká ɔo banɔo na. ⁴⁶ Sùo nzob ká kaw báy kumnun báy faa Tem Nɔgerewuru na ɔo pola ya, roo ɛ, sùo nzob ká tusiri key ze ɔo pola, roo sùo ká kaw báy kumnun báy faa Tem na tɔɔ ɔi báy. ⁴⁷ Titire nzob ká ba Adam na, Nɔgerewuru ɔaa ni báy sɔm siri, a ba nzob ká tusiri key. A Adam taa fal ká ba Krisi na laa ɛ, ka uru saa nulue. ⁴⁸ Nzobri ká i ba taa tusiri key na, i ri i nzobri ká Nɔgerewuru ɔaa ri báy sɔm siri na. A nzobri ká i ba taa Nɔgerewuru ká nulue na laa ɛ, i ri i nzob ká vi saa nulue. ⁴⁹ Munu ká náa riiri nzob ká Nɔgerewuru ɔaa ni báy sɔm siri na, ɔo faa mbjw munu ndaw, náa riiri nzob ká vi saa nulue na ndaw pi.

⁵⁰ Yɔ-iri, bay ká mɔ hii bay haɔa ri laa na ze ɔo key: sùo nzob ká Nɔgerewuru ɔaa báy sɔm siri hoy na, *puoruo Nɔgerewuru ba taa be ya, a fe ká ba fe huɔe kara maa bay káw báy kumnun ká ɔo banɔo na ya.

⁵¹ Roo ɛ, mɔ tina fe ká ɔo zad muni na ha ri ko. Náa ti naanari luɔ huɔ riw bele banɔo ya, roo ɛ, ɔro bie nam na, sùo naari riw bele a fére.

⁵² Zadka tjiw mɔba ba ɔro bie na, ká zadɛ ku hoy

Ńgerewuru a haņa nzob huferi tji saa luo huf. Ká zadę ku na, ba taę nun ká te zima, ę, a fére naari riw bele a ha náa kawri ba nzobri ká i ti hu-huf mbăa. ⁵³ Tusueke ę, do nun haņa fe ká pu-puņ na, ka fére a vi ba fe ká puņ mbăa ro; a sùo hufe na ka fére a vi ba sùo ká hu mbăa ndaw. ⁵⁴ Zadka fe púnke na a fére a vi ba fe ká puņ mbăa ndaw, sùo hufe na a fére a vi ba sùo ká hu mbăa ndaw na ę, bay ká do bil mbede Ńgerewuru na a doko munu báy zadę. Bayke baa mii: «Huf na ti mbăa ro. Ńgerewuru haw yum ká tul-e†.»

⁵⁵ «Bo huf, hurusuo háw yum bo na wăa, do zad hăa ro ę woo?

Bo huf, fe rem bori na wăa, do zad hăa báy ę woo‡?»

⁵⁶ Fe rem huf na ba feyăa; a hurusuo feyăa na laa ę, uru saa bil *bol kusol. ⁵⁷ Roo ę, riņ đika ba taa Ńgerewuru ká ha náa hawri yum báy faa Ńgerembay naari Zezu Krisi.

⁵⁸ Be mini ze, yu-iri, baari ká mĩ ko ri ba nzob nun-i na, i mgbá sùo-ri ngɔ-ngɔŋ a i laņ sùo-ri se líe se lew ya. I nduo kiyaw kiyaw banɔo ká bil ped Ńgerembay, bay ji ę, i ko ndaw, ped ká i đaa báy faa zúo zih ni na do gor hoy ya.

16

Fe mbú ká bay sókoke nzobri ká Zuruzalem

¹ Timbede key na, mĩ báa bay ká se tul fe mbú ká bay sókoke nzob mbika lawri ká Zuruzalem.

† 15:54 15.54 Ezay 25.8. ‡ 15:55 15.55 Oze 13.14.

Baari hoy kara do nun hanja ri daa bay faake munu ka mi fere nzob mbika lawri ka i mbu tul ki bod bod ka kudu zad ka Galasi na. ² Bay nam dimasi mbiw mbiw riw bele na, nzob haa haa le, lari ka'a zin na, ka bo haneri a korɔ do fi mbiw bay hanja nam ka mi tji tul-ri le, nzob ka se sie mbu fe mbaa ro. ³ Ze zadka mi se na le, nzobri ka i nan ri na, mi pie ri bay mbede bay nasi do nduo-ri ha ri seke bay fe ka i mbu na ha nzobri ka Zuruzalem. ⁴ A ze bo, i ko ka maa bay hanja mi se ndaw le, bari nzobkeri ku na i seke zin mi ndaw.

Feri ka Pol waa bay daa

⁵ Mi ker bay seke kudu zad ka Maseduwan. Fal sed bi na ku ndaw roo mi tji tul-ri bay koko ri bay. ⁶ Bi na, mi kaw zin ri nam maa fe, ko ya le, mi kaw zin ri bay lew ted riw bele. Zadka mi hii bay seke ba badi na, baari hoy kara i soko mi ka di. ⁷ Be ni key na, mi hii bay koko ri munu hoy mi kal siya ya. Zadka Ngerembay pon faa ha mi le, mi kaw zin ri nam maa fe ro. ⁸ Roo le, timbede key le, mi kaw Efɛz key kpuru maa bay *nam suoriya pantekod, ⁹ bay ji le, faa do hoy ha mi bay hanja mi daa ped Ngerembay ka di, a ze nzob tul ngani biri kara, i ngji bamba ka di ndaw.

¹⁰ A zadka Timote se luo-ri le, i mgba ni bay kere ka sakra baari ha hje ka daa ni ya, bay ji le, be na ka daa ped Ngerembay munu ka mi daa na ndaw. ¹¹ Ha nzob mbiw ka ndolo ni ya, roo le, i so ni bay faa varu be na ha ni yi bay kere

ɔkɛkɛ a vɪ zɪŋ mĩ, bay ʒi lɛ, bi ndaw, rɔɔ yu-iri ndaw na, buru giyaŋ ni ká zaḍ ni key.

¹² A bay ká se tul yu naari Apolos na, mĩ suru tigbi-ε banɟuo bay haŋa ni be báy yu naari haŋwri na i se luo-rĩ. Roo lɛ, timbɛɔɔ key na, kɔn séke luo-rĩ na ɔaa ni ya báy. Be nu ku lɛ, zaḍka nam ɔo hoy ha ni lɛ, a se kóko rĩ báy.

Ɔro bie nzaa boko báy soko Pol

¹³ I káw báy nzaa bal-rĩ kekeke í káw tul mbika law baarĩ na ɲɔ-ɲɔŋ, í mɟba sùo-rĩ ba wara nzob í ɔo ɲɔ-ɲɔŋ. ¹⁴ I ɔaa ferɪ riw bele báy law ini.

¹⁵ Yu-iri, mĩ ɔo báy bay mbɪw bay bókokeri rɔbay. Estefanas báy nzob ini ɔeri na ʒ tuu ri ndaw. Baarĩ na ʒ kɔ ndaw, ɔari na i ɔa titire nzobri ká i mbi law-ri ká kuɔu zaḍ ká Akayi, a í mbi sùo-ri bay ɔaa pɛɔ bay sókɔke nzob Nɟerewururi. ¹⁶ Nzobri ká munu ku na, ʒ ɔaa vu mbom ka ɔo tul-ri, báy ɔari riw bele ká i ɔaa pɛɔke zɪŋ ri na.

¹⁷ Vika kóm Estefanas báy Fortunatus, rɔɔ Akayikus ndaw na, sùo-i rii mĩ ká ɔi bamba. Munu ká ʒ ɔo faa ɔi ɔi zɪŋ mĩ na, fe ká puo mĩ na i ɔaa ha mĩ, ¹⁸ a í huɔ law-i munu ká i huɔke law-rĩ banɟuo na. Nzobri ká munu ku na, ʒ kɔ faa písi ri ndaw rɔ!

¹⁹ Nzob mbika lawri ká i mbu tul kɪ ɔoɔ ɔoɔ ká kuɔu zaḍ ká Akayi na, i hii soko ha rĩ. Akilas báy Prisil báy nzob mbika lawri ká i mbu kɪ ká bil hul ɔari na, i hii soko lik lik ha rĩ báy riŋ Nɟerembay. ²⁰ Yu buru riw bele ká i ɔo zaḍ ni

key na i hii soko ha rĩ. I hii soko ha k̄i ɓa lie ɓa lew, í mgbáke k̄i gírík girik.

²¹ Ba ɓi Pol k̄i ze mĩ ɗaa mbede soko key na ɓáy nduo-i ha rĩ ku. ²² Zadka nzoɓ hii Ngerembay ya ɛ, faɗi ka mgbani!

Marana tha, Ngerembay ɓuru, vi!

²³ Nɗaɗ ɓay haɗa law huoke Ngerembay Zezu ka sáɗ zinj rĩ riw bele. ²⁴ Baari riw bele ká ì zuo zinj Zezu *Krisi na, mĩ hii rĩ.

Mbede sáka kuni fie
New Testament in Kuo

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kuo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

1bae8b8b-6141-55e9-b352-adf7a01da5f4